

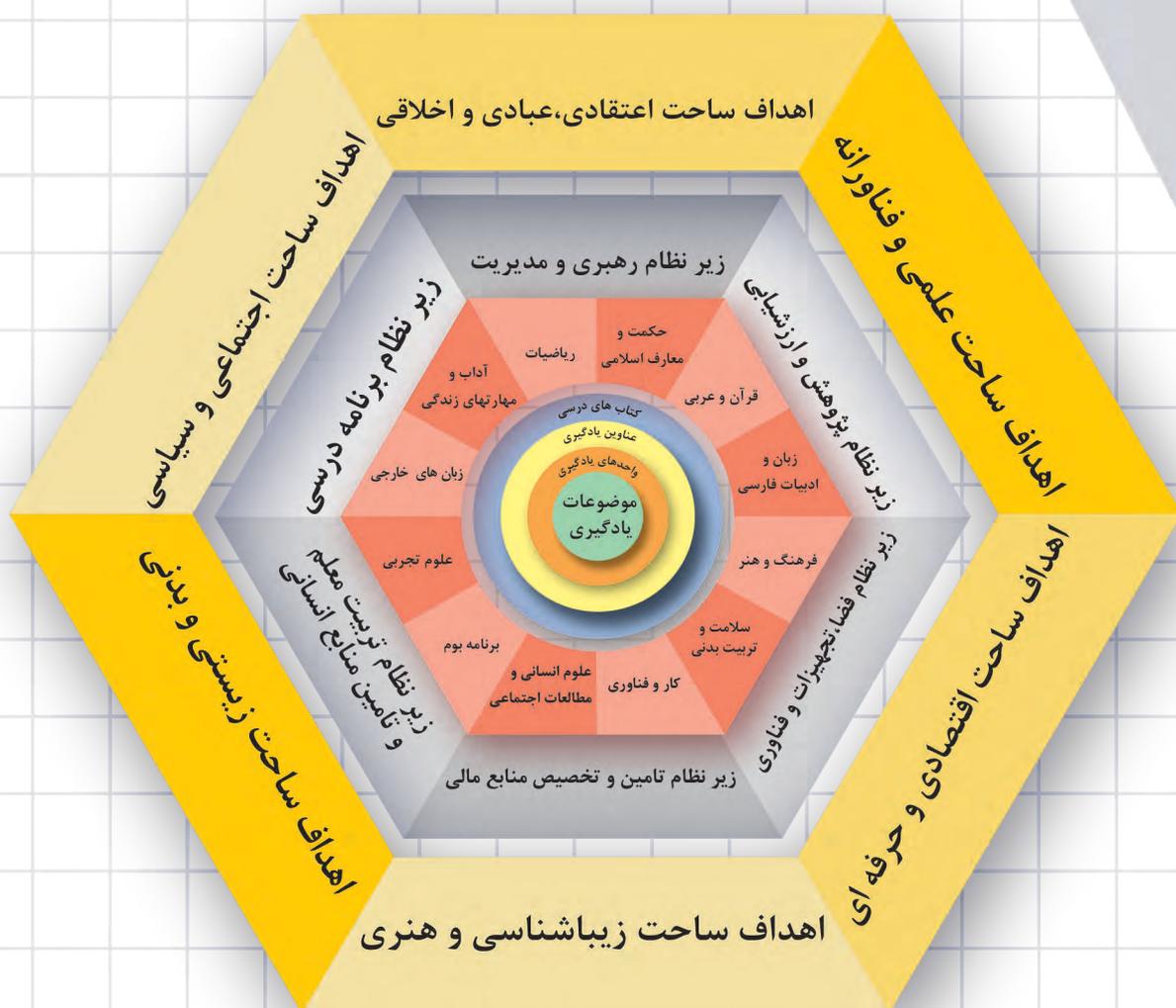

راهنمای

از طراحی تا ارزشیابی پایه دوازدهم انسانی

مبنتی بر واحدهای یادگیری کتابهای درسی
با رویکرد طراحی الکترونیک

ویژه مدرسه - مرداد ۱۳۹۹

فهرست مطالب

شیوه کاربست پایه

واحدهای یادگیری
کتابهای درسی
خودارزبایی آنلاین
و آزمون هماهنگ

صفحه ۱۹

واحدهای یادگیری
کتابهای درسی
و انواع ارزشیابیها

صفحه ۱۷

واحدهای یادگیری
کتابهای درسی و
طراحی آموزشی
مدرسه

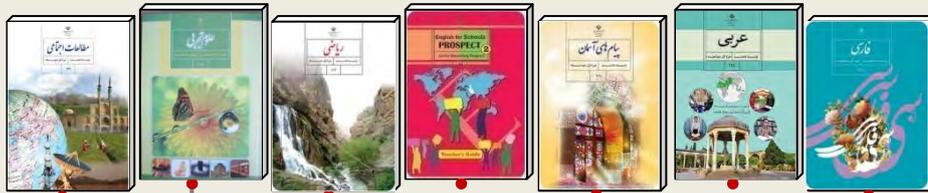
صفحه ۱۵

واحدهای یادگیری
کتابهای درسی و
اسناد بالادستی

صفحه ۳

سخنی با
مدیریت و
رهبر آموزشی
مدرسه

صفحه ۱

دستنامه طرح درس نویسی هر درس

برگه مراقبت
و واریسی
واحدهای
یادگیری

پیوست ۵

طرح درسهای
نیمه ساخته
مبتنی بر
واحدهای یادگیری

پیوست ۴

نقشه مفهومی
عناوین یادگیری
واحدهای یادگیری و
موضوعهای یادگیری
کتاب درسی

پیوست ۳

کتاب درسی،
اهداف دوره تحصیلی
و ساختها
در یک نگاه

پیوست ۲

جدول
واحدهای یادگیری
درس و پایه
در یک نگاه

پیوست ۱

- سخنی با معلمان
- طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری
- واحدهای یادگیری و انواع ارزشیابیها
- واحدهای یادگیری، اپلیکیشن خودارزبایی و آزمون هماهنگ

شیوه کاربست

سخنی با مدیریت و رهبر آموزشی مدرسه

رویکرد سیستمی به عنوان یکی از کارآمدترین و جدیدترین سبک‌های مدیریتی در گرداندگی مدارس به‌شمار می‌رود. این رویکرد، یک نگرش کل‌نگرانه در اختیار مدرسه قرار می‌دهد تا بتواند مدرسه را با همه عناصر و فرایندهای پیچیده آن به ویژه فرایند اصلی سیستم یعنی طراحی، اجرا و ارزشیابی یاری نماید. سیستم طراحی آموزشی را به طور ساده می‌توان در تصویر زیر مشاهده کرد:

"اهداف قصد شده آموزشی" در مدرسه، اهداف آموزشی کتاب‌های درسی (بر اساس حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی به عنوان یکی از زیرنظام‌های سند تحول بنیادین آموزش و پرورش) می‌باشد. در این مجلد، اهداف کتاب درسی در قالب مفهومی تحت عنوان **واحدهای یادگیری** طراحی و ارتباط آن‌ها با بالادست یعنی کتاب درسی و برنامه درسی ملی و ارتباط آن‌ها با پایین دست یعنی موضوعات و اهداف آموزشی ترسیم شده است. سوال اساسی در رابطه با "اهداف قصد شده" یعنی فرایند طراحی و برنامه‌ریزی آموزشی مدرسه این است که:

«دست‌اندرکاران مدرسه چقدر با اهداف قصد شده کتاب‌های درسی آشنا هستند؟»

پاسخگویی به این سوال، گام اول طراحی آموزشی در مدرسه به شمار می‌رود. با پاسخگویی به این سوال می‌توان به راحتی همه دست‌اندرکاران مدرسه را در اجرای بهتر برنامه قصد شده یاری کرد. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به سوال مذکور، مجلد "از طراحی تا ارزشیابی" با اهداف زیر تدوین گردیده است:

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری

پیشنهاد می‌شود معلمان با مطالعه دستنامه این مجلد و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت راهنمای عملی نگارش طرح درس (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" و اجرای آن در طول سال تحصیلی توسط دست‌اندرکاران آموزشی مدرسه، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها به منظور رصد و مراقبت از برنامه درسی ملی در مدرسه، لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در رابطه با "اهداف کسب شده" در فرایند آموزشی مدرسه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در مدرسه تحقق یافته است؟»

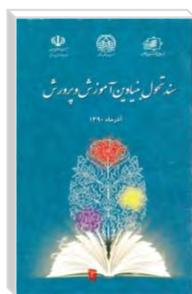
یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا هر معلم چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی را به آموزش گرفته است؟ گر چه محور اصلی این سوال اساسی، دانش آموز یا یادگیرنده است، اما در واقع این سوال باید به طور مستمر توسط همه دست‌اندرکاران آموزشی مدرسه پاسخ داده شود (دانش آموز با خودارزیابی از خود، معلم با انواع ارزشیابی‌های کلاسی و در نهایت مدرسه با رصد و ارزشیابی‌های مدرسه‌محور). در واقع ارزشیابی بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
  - **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد مدرسه در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
  - **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری
- ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در مدرسه یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و اسناد بالا دستی

نهاد تعلیم و تربیت در هر جامعه‌ای می‌تواند محور توسعه و رشد آن جامعه باشد، چرا که گستره فعالیت این نهاد، تمام عرصه‌های زندگی را در بر می‌گیرد. در اهمیت وجود فلسفه تربیت برای هر نظام آموزشی باید گفت که وجود چنین فلسفه‌ای به‌عنوان اساس آموزش و پرورش، منجر به هدفمند شدن و انسجام فعالیت‌های بخش‌های مختلف نظام تربیتی می‌شود. نظام آموزشی متکی بر فلسفه نه تنها اهداف و موازین تربیتی را با دید نقادانه انتخاب و تعیین می‌کند، بلکه برای تحقق آن‌ها، رهنمودهای کلی نیز نشان می‌دهد. طی سه دهه گذشته، نهادهای سیاستگذار در حوزه تعلیم و تربیت ایران، تلاش‌های فراوانی را در این جهت انجام داده‌اند که از بنیادی‌ترین آن‌ها در سال‌های اخیر، تدوین «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران» است. این سند در سال ۱۳۹۰ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید و به وزارت آموزش و پرورش برای اجرا ابلاغ شد.

سند مذکور درصدد است با بازخوانی و بازتولید تمام مؤلفه‌ها و عوامل آشکار و پنهان نظام تعلیم و تربیت، اعم از مبانی نظری و فلسفی، اهداف، اصول، رویکردها، روش‌ها و ... زمینه تربیت آگاهانه و آزادانه، نسلی مؤمن، خلاق، فعال، با نشاط، شایسته و وفادار به ارزش‌های ایران اسلامی را متناسب با تحولات محیطی و نیازهای زمان، تا رسیدن به مراتبی از حیات طیبه فراهم آورد. انجام این رسالت خطیر، از منظر سازمانی، نیازمند آموزش و پرورش با کیفیت، چابک، کارآمد و اثربخش، مشارکت‌جو و رقابت‌پذیر و برخوردار از فناوری‌های نوین و بهره‌مند از آخرین یافته‌های علمی و پژوهشی است. سند تحول بنیادین، منادی چنین نهاد فرهنگی - تربیتی و تحقق بخش تحولات اساسی و همه‌جانبه در نظام آموزش و پرورش کشور در افق ۱۴۰۴ است.

در این سند در یک نگاه کلی مفهوم تعلیم و تربیت در شش ساحت طبقه‌بندی شده است. این شش وجه در فرایند یادگیری و تربیتی بسیار مهم است و دانستن آن به مدرسه کمک می‌کند که در طراحی آموزشی خود هدفمند عمل نماید. این شش وجه عبارت‌اند از: وجه اعتقادی، عبادی و اخلاقی؛ وجه اجتماعی و سیاسی؛ وجه زیستی و بدنی؛ وجه زیباشناسی و هنری؛ وجه اقتصادی و حرفه‌ای در پایان هم وجه علمی و فناورانه. به عبارت دیگر، تعلیم و تربیت به معنای کلی از شش ساحت تشکیل می‌شود

که مدرسه می‌بایست بتواند در طراحی آموزشی مدرسه از این ساحت‌ها بهره‌مند گردد. این ساحت‌ها در قالب **تعریف، قلمرو و رویکرد** آن به شرحی که در ادامه می‌آید، می‌باشند:

۱. اعتقادی، عبادی و اخلاقی

- **تعریف:** ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی ناظر بر رشد و تقویت مرتبه قابل قبولی از جنبه دینی و اخلاقی حیات طیبه در وجود متریبان؛
- **قلمرو:** عقاید و ارزش‌های دینی، ایمان، تقید عملی به احکام، مناسک و ارزش‌های دینی، رعایت اصول و آداب اخلاقی در زندگی روزمره در ابعاد فردی و اجتماعی، تلاش پیوسته برای خودسازی براساس نظام معیار؛
- **رویکرد:** فطرت‌مداری، تعالی مرتبتی، جامع بودن بین روش موضوعی و روش تلفیقی؛
دین‌داری و دین‌ورزی + اخلاق = ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی

۲. اجتماعی و سیاسی

- **تعریف:** ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی ناظر به کسب شایستگی‌هایی است که متریبان را قادر می‌سازد تا شهروندانی فعال و آگاه باشند و در فعالیتهای سیاسی و اجتماعی مشارکت کنند.
- **قلمرو:**
  - ارتباط مناسب با دیگران (اعضای خانواده، خویشاوندان، دوستان، همسایگان،
  - تعامل شایسته با نهاد دولت و سایر نهادهای مدنی و سیاسی؛
  - کسب دانش و اخلاق اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی.
- **رویکرد** و جهت‌گیری ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی، تربیت برای عضویت فضیلت‌مدارانه در «خانواده صالح و جامعه صالح» است.

۳. زیستی و بدنی

- **تعریف:** ساحت تربیت زیستی و بدنی ناظر به حفظ و ارتقای سلامت و رعایت بهداشت جسمی و روانی متریبان در قبال خود و دیگران، تقویت قوای جسمی و روانی، مبارزه با عوامل ضعف و بیماری، حفاظت از محیط زیست و احترام به طبیعت.
- **قلمرو:**
  - تربیت جنسی؛
  - سلامت فردی و اجتماعی؛
  - بهداشت زیست‌محیطی؛
  - زیست‌بوم شهری (احساس مسئولیت در قبال حفظ زیست‌بوم شهری، آگاهی مصرف و ...)
  - منابع طبیعی و شناخت طبیعت.
- **رویکرد:** تعامل مستمر روح و بدن.

۴. زیباشناختی و هنری

- **تعریف:** ساحت تربیت زیباشناختی و هنری، ناظر بر رشد قوه خیال و پرورش عواطف، احساسات و ذوق زیبایی‌شناختی متربیبان است.
- **قلمرو:** تولید هنر، تاریخ هنر، زیبایی‌شناسی، نقد هنر
- **رویکرد:** تربیت هنری موضوع‌محور، پرورش ادراک زیبایی‌شناسی همه متربیبان نه پرورش هنرمند حرفه‌ای، دریافت احساس و معنا به عنوان مبنای سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی.

۵. اقتصادی و حرفه‌ای

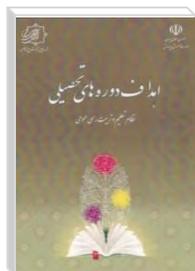

- **تعریف:** ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای ناظر به رشد توانایی متربیبان در تدبیر امر معاش و تلاش اقتصادی و حرفه‌ای (درک و فهم مسائل اقتصادی، مهارت حرفه‌ای، اخلاق حرفه‌ای، توان کارآفرینی، پرهیز از بیکاری و بطالت و ...)
  - **قلمرو:** بعد اقتصادی و معیشتی؛
  - **رویکرد:** کلی‌گرا و تلفیقی با مشخصه‌های:
    - به حساب آوردن نیازهای فردی، تحول مشاغل و حرفه‌ها در جامعه؛
    - تلفیق تربیت اقتصادی و حرفه‌ای با تربیت رسمی و عمومی در همه مراحل تربیت رسمی و عمومی؛
    - توجه به تجربه کاری به عنوان بخشی از فرایند یادگیری؛
    - ایجاد شایستگی یادگیری مادام‌العمر؛
- به جای رویکرد دانش‌محور یا مهارت مدار خشک و محصور شده در یک دوره زمانی مشخص که نتیجه آن توسعه و تعالی کلیه ظرفیت‌های وجودی متربیبان در راستای اصلاح و بهبود مستمر موقعیت خود و دیگران است.

۶. علمی و فناورانه

- **تعریف:** ساحت تربیت علمی و فناوری ناظر به کسب شایستگی‌ها، صفات، توانمندی‌ها و مهارت‌هایی است که مترجمان را در موارد زیر یاری می‌نماید:
  - شناخت و بهره‌گیری و توسعه نتایج تجارب بشر در عرصه علم و فناوری؛
  - رشد توانمندی در راستای فهم دانش‌های پایه و عمومی؛
  - کسب مهارت دانش‌افزایی؛
  - به‌کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی؛
  - توان تفکر انتقادی؛
  - آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری؛
  - کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی.
- **رویکرد:** کلی‌نگر و تلفیقی در چارچوب نظام معیار اسلامی دارای مشخصه‌هایی از قبیل:
  - تلفیق نظر و عمل، تلفیق علم و فناوری؛
  - تأکید بر هماهنگی علم و دین؛
  - توجه متعادل و متوازن به رویکردهای پژوهش کمی و کیفی؛
  - تلفیق مهارت، دانش و نگرش به ویژه تلفیق بین مهارت‌های فرایندی؛

لازم به ذکر است برای این ساحت‌ها متناسب با هر مقطع تحصیلی، اهدافی تحت عنوان «اهداف دوره‌های تحصیلی» مدون شده است. جدول اهداف چهار مقطع در شش ساحت در ادامه آمده است:

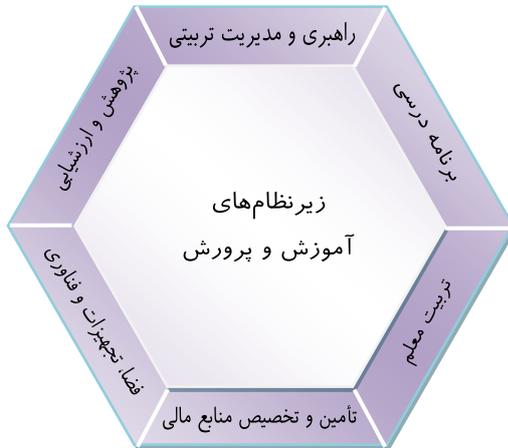
اهداف دوره تحصیلی دوره اول ابتدایی	ساحت تعلیم و تربیت
<p>۱. با صفات مهربانی، بخشندگی، دانایی و توانایی خداوند آشنا شود و احساس اطمینان و آرامش حاصل از آن را ابراز نماید.</p> <p>۲. با شناخت روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (آداب و رفتار فردی و اجتماعی، راستگویی، نظم و پشتکار)، تأثیر آن را در رفتار خود نشان دهد.</p> <p>۳. با قرائت صحیح نماز و آیات آسان قرآن، آموخته‌های قرآنی خود را در زندگی به کار گیرد.</p>	 <p>اعتقادی، عبادی و اخلاقی</p>
<p>۱. با مشاهده اشیاء اطراف، پدیده‌های طبیعی، فرهنگی و هنری ساده، دریافت حسی خود و لذت حاصل از آن را با زبان هنر ابراز کند.</p> <p>۲. با تغییر سازنده در محیط و اشیاء اطراف، قدرت تخیل، تجسم و خلاقیت خود را پرورش دهد.</p>	 <p>زیبایی‌شناسی و هنری</p>
<p>۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی - حرکتی خود، رفتارهای متناسب با آن را برای حفظ شادابی، ارتقای سطح سلامت و توانایی‌های بدنی خویش به عنوان امانت الهی انجام دهد.</p> <p>۲. با کسب آگاهی نسبت به محیط زیست، تأثیر عملکرد خود بر محیط زندگی را بررسی کند و نتایج آن را به کار گیرد.</p>	 <p>زیستی و بدنی</p>
<p>۱. با بهره‌گیری از مهارت پایه یادگیری، پدیده‌های طبیعی و روابط ریاضی را مطالعه کند و یافته‌های خود را با دیگران به اشتراک بگذارد.</p> <p>۲. با کسب مهارت‌های پایه فناوری، پرسشگری و خلاقیت، فرایند تولید یک محصول را تجربه کند.</p>	 <p>علمی و فناورانه</p>
<p>۱. با ایفای نقش خود به عنوان عضوی از گروه (خانواده، دوستان، مدرسه)، احساس تعلق خود را نسبت به گروه با رفتار همدلانه، محترمانه و مشارکت‌جویانه نشان دهد.</p> <p>۲. با رعایت نظم و قانون در روابط خانوادگی و اجتماعی (محیط زندگی و مدرسه) وظایف خود را در قبال دیگران انجام دهد.</p> <p>۳. با شناخت خود به عنوان یک شهروند ایرانی، تعلق خاطر خود را نسبت به وطن و نمادهای آن نشان دهد.</p>	 <p>اجتماعی و سیاسی</p>
<p>۱. با درک مفاهیم پایه اقتصاد (فایده، هزینه، مصرف)، روش‌های مصرف بهینه را در زندگی شخصی و خانوادگی به کار گیرد.</p> <p>۲. با کسب مهارت‌های ساده کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت به کار گیرد.</p>	 <p>اقتصادی و حرفه‌ای</p>

اهداف دورهٔ تحصیلی دوره دوم ابتدایی	ساحت تعلیم و تربیت
<p>۱. با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد.</p> <p>۲. با مطالعهٔ روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهایی را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد.</p> <p>۳. با قرائت صحیح و روان، درک مفاهیم عینی و انس با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.</p>	 <p>اعتقادی، عبادی و اخلاقی</p>
<p>۱. با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌سازی در پیرامون خود، فضای زندگی خویش را بهبود بخشد.</p> <p>۲. با خلق یک اثر هنری با استفاده از معیارهای زیبایی‌شناسی، قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند.</p> <p>۳. با شناخت اصول اولیهٔ زیبایی‌شناسی، یک پدیدهٔ طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.</p>	 <p>زیبایی‌شناسی و هنری</p>
<p>۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی- حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد.</p> <p>۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت، سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد.</p> <p>۳. با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.</p>	 <p>زیستی و بدنی</p>
<p>۱. با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد.</p> <p>۲. با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی- پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگذارد.</p> <p>۳. با استفاده از یافته‌های علمی و فناوریانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایهٔ فناوری، کالاهای و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند.</p>	 <p>علمی و فناوریانه</p>
<p>۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آزرادانه و سازنده پیروی کند.</p> <p>۲. با شناخت تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند.</p> <p>۳. با کسب مهارت‌های شهروندی، نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.</p>	 <p>اجتماعی و سیاسی</p>
<p>۱. با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد (تولید، توزیع و مصرف) و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی، روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد.</p> <p>۲. با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند.</p> <p>۳. با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حق الناس، نیکوکاری، امانتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.</p>	 <p>اقتصادی و حرفه‌ای</p>

اهداف دورهٔ تحصیلی دوره متوسطه اول	ساحت تعلیم و تربیت
<p>۱. با شناخت کلی نظام معارف دینی و چگونگی تأثیر آن بر انتخاب‌ها و تصمیم‌ها در زندگی انسان، توانایی شکل‌دهی به هویت دینی و اخلاقی خود را کسب کند.</p> <p>۲. با بررسی گفتار و سیره پیشوایان دینی (حق‌الناس، کرامت نفس، جدیت، قانون‌گرایی، امرامعاش، حفظ سلامت فردی، جمعی و زیست محیطی) ملاک‌هایی را برای انتخاب سبک زندگی شخصی و اجتماعی خود انتخاب و با عمل به آنها، میزان تأثیر آن را ارزیابی کند.</p> <p>۳. با قرائت صحیح و روان قرآن کریم و تدبر در آیات موضوعی، آموزه‌های قرآنی را در زندگی به کار گیرد و به رعایت احکام مورد نیاز و اقامهٔ نماز (فردا و جماعت) اهتمام ورزد.</p>	 <p>اعتقادی، عبادی و اخلاقی</p>
<p>۱. با بکارگیری اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، محیط زندگی خود را تغییر دهد و تأثیر آن را در بهبود کیفیت زندگی و دستیابی به آرامش روحی و روانی ارزیابی کند.</p> <p>۲. با بهره‌گیری از قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود، اثر فرهنگی هنری خلق کند و ابعاد زیبایی‌شناسی آن را توصیف نماید.</p> <p>۳. با انتخاب آثار فرهنگی هنری، آنها را بر مبنای اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی بررسی و تأثیر آن را بر هویت خویش توصیف کند.</p>	 <p>زیبایی‌شناسی و هنری</p>
<p>۱. با شناسایی معیارهای زندگی سالم، سطح سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، معنوی خود را بررسی و روش‌هایی را برای شکل‌دهی به هویت خود انتخاب کند و به کار گیرد.</p> <p>۲. با پذیرش مسئولیت در قبال سلامت و بهداشت جامعه، در برنامه‌های ارتقای سلامت، تفریحات سالم و تربیت بدنی، سالم‌سازی محیط زیست (محله / مدرسه) مشارکت کند و روش‌هایی را برای بهبود کیفیت زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.</p> <p>۳. با شناسایی معیارهای محیط زیست سالم و بررسی تأثیر الگوی رفتاری خود و دیگران بر سامانه‌های زیست محیطی محلی و منطقه‌ای، راه‌حلی را برای حفظ و بهسازی زیستگاه خود به کار گیرد.</p>	 <p>زیستی و بدنی</p>
<p>۱. با استفاده از راهبردهای تفکر، الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌ها را شناسایی کند و یافته‌های خود را برای حل مسایل و توسعهٔ علمی به کار گیرد.</p> <p>۲. در فرایند کار مشارکتی با بررسی ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناورانه یا گزاره‌های علمی و پژوهشی، دیدگاه‌های خود را ارائه و برای پاسخ به پرسشی جدید، طرح مطالعاتی و پژوهشی تهیه و اجرا کند.</p> <p>۳. با بررسی فرایندها، قوانین، اصول علمی و فناورانه بکار گرفته شده در تولید یک محصول، روش‌هایی را برای بهینه‌سازی آن بکار گیرد.</p>	 <p>علمی و فناورانه</p>
<p>۱. با مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی هویت‌ساز، نعدوستی، ایثار و مسئولیت‌پذیری در قبال دیگران را تجربه کند و با پرهیز از روحیهٔ فردگرایی، توانایی تصمیم‌گیری مبتنی بر خرد جمعی خود را توسعه دهد.</p> <p>۲. با شناخت وظایف و مسئولیت‌های خود در قبال زیست اجتماعی، روش‌هایی برای تأثیرگذاری بر بهبود سبک زندگی اجتماعی و حفاظت از خود و دیگران در برابر مسایل و آسیب‌های اجتماعی انتخاب کند و به کار گیرد.</p> <p>۳. با بررسی علل تکوین، تغییر و تداوم محیط طبیعی، اجتماعی، سیاسی و آشنایی با قانون اساسی و ساختار سیاسی کشور، درک خود را از روند تغییرات و تأثیرات آن بر زیست اجتماعی بیان کند.</p> <p>۴. با شناخت شاخص‌های هویت ملی (ایرانی-اسلامی)، عملکرد خود را در راستای حفظ و ارتقای آن مورد بررسی قرار دهد.</p>	 <p>اجتماعی و سیاسی</p>
<p>۱. با شناسایی مفاهیم اصلی اقتصاد خانواده و درک شیوه‌های مالیه شخصی (پس‌انداز و مدیریت ریسک)، مصادیق آن را در زندگی به کار بگیرد و در بهبود اقتصاد خانواده فعالانه مشارکت نماید.</p> <p>۲. با شناخت از حرفه‌ها، مشاغل و کسب صلاحیت‌های فنی پایه در تولید و عرضه محصول، متناسب با علائق، استعدادها و جنسیت، برای انتخاب مسیر شغلی آینده خود برنامه‌ریزی کند.</p> <p>۳. با شناخت مفاهیم کلیدی رفتار اقتصادی سازنده (شکر، قناعت، تعاون، منافع جمعی، رعایت حلال و حرام و حمایت از تولید ملی)، تأثیر آنها را در امور فردی، خانوادگی و اجتماعی تحلیل کند و روش‌هایی را برای بهسازی رفتارهای اقتصادی پیشنهاد دهد.</p>	 <p>اقتصادی و حرفه‌ای</p>

اهداف دوره تحصیلی دوره متوسطه دوم	ساحت تعلیم و تربیت
<p>۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.</p> <p>۲. با الگوگیری از سیره پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.</p> <p>۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.</p>	 <p>اعتقادی، عبادی و اخلاقی</p>
<p>۱. با مطالعه آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.</p> <p>۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.</p> <p>۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.</p>	 <p>زیبایی‌شناسی و هنری</p>
<p>۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایدار دست یابد.</p> <p>۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌منفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.</p> <p>۳. با مطالعه مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.</p>	 <p>زیستی و بدنی</p>
<p>۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند.</p> <p>۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناورانه را درباره یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند.</p> <p>۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.</p>	 <p>علمی و فناورانه</p>
<p>۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی - سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.</p> <p>۲. با بهره‌گیری از شیوه‌های کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی - سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.</p> <p>۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی - سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی - سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.</p> <p>۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.</p>	 <p>اجتماعی و سیاسی</p>
<p>۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد.</p> <p>۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.</p> <p>۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.</p>	 <p>اقتصادی و حرفه‌ای</p>

• زیرنظام‌ها و چرخش‌های اساسی نظام آموزش و پرورش

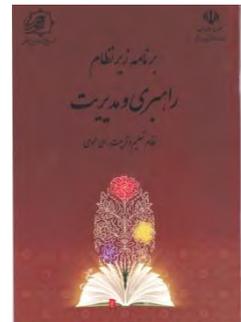
در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش برای نظام تربیت رسمی و عمومی، شش زیرنظام عنوان شده است که هر یک نقش پراهمیتی در تحقق اهداف نظام تربیتی دارند. این زیرنظام‌های شش‌گانه را می‌توانید در شکل روبه‌رو مشاهده کنید. نکته مهمی که باید به آن اشاره کرد این است که تحولات بنیادین در نظام آموزش و پرورش شامل تغییرات هماهنگ و منظمی است که براساس یافته‌های مطالعات نظری باید تمامی زیرنظام‌ها^۱ مؤلفه‌ها و فرایندها و روابط

درون و بیرون آموزش و پرورش و عملکرد ارکان و عوامل سهیم و مؤثر را در برگیرد. این سلسله تغییرات منظم که از آن‌ها در اینجا تحت عنوان «چرخش‌ها از وضع موجود به سمت وضع مطلوب» نام برده می‌شود، از سویی مبتنی بر یافته‌های مطالعات نظری است و از دیگر سو با توجه به نتایج پژوهش‌های توصیفی-تحلیلی انجام شده در قالب «راهکارها» در «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» طراحی و تدوین شده است.

چرخش‌های اساسی در زیرنظام رهبری و مدیریت

چرخش‌های اساسی در زیرنظام رهبری و مدیریت عبارت‌اند از:

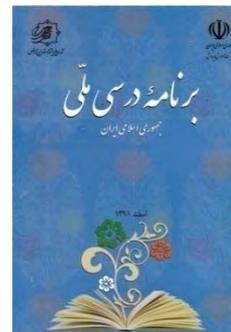
- از مدیریت اداری و کنترلی به راهنبری تربیتی مبتنی بر نظام معیار اسلامی؛
- از تمرکزگرایی به مشارکت‌جویی و مسئولیت‌پذیری مبتنی بر خرد جمعی؛
- از برنامه‌ریزی‌های موردی و پراکنده به برنامه‌ریزی‌های راهبردی و آینده‌نگر؛
- از حاکمیت نگاه جزیره‌ای در حوزه‌های اجرایی به تأکید بر فرایندها و پیامدها براساس نظام معیار اسلامی؛
- از انتصاب سلیقه‌ای مدیران براساس ضوابط اداری به شایسته‌سالاری در مدیریت.

۱. زیرنظام‌های اصلی نظام تربیت رسمی و عمومی، بخش‌های اساسی این نظام‌ها در جهت پشتیبانی از جریان تربیت، انجام رسالت نظام و کمک به تحقق اهداف و کارکردهای آن هستند. عملکرد این زیرنظام‌ها تمامی مؤلفه‌های نظام تربیت رسمی و عمومی را تحت تأثیر خود قرار می‌دهند. البته ترتیب عناوین زیرنظام‌های اصلی ناظر به اولویت و تقدم آن‌ها بر همدیگر نیست، بلکه این زیرنظام‌ها به منزله وجوه مختلف پشتیبان نظام تربیت رسمی و عمومی به شمار می‌آیند که به‌طور پیوسته برای تحقق رسالت و کارکرد این نظام، در تعامل و تبادل با همدیگر هستند.

چرخش‌های تحول‌آفرین در زیرنظام برنامه درسی

- از برنامه درسی موضوع‌محور به برنامه درسی مبتنی بر ساحت‌های تربیت برای کسب شایستگی‌ها؛
- از برنامه درسی نتیجه‌محور به برنامه درسی پیام‌محور (تحقق شایستگی‌ها در سطح محصول و سطح برون‌داد نظام و پیامد آن در سطح جامعه)؛
- از یادگیری موضوعات به فرایند دستیابی به اندیشه‌ورزی و درک معنا؛
- از جداسازی برنامه‌های آموزشی و پرورشی به برنامه درسی یکپارچه؛
- از کتاب‌محوری به تولید بسته‌های آموزشی.

چرخش‌های تحول‌آفرین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی

- از معلم به عنوان انتقال‌دهنده دانش به معلم به عنوان مربی تربیتی و سازمان‌دهنده فرصت‌های تربیتی متنوع برای احیاء و ارتقاء مراتب حیات طیبه متربیان؛
- از معلم به عنوان مجری تصمیمات برنامه درسی به معلم تصمیم‌ساز در فرایند برنامه‌ریزی درسی؛
- از فرهنگ سازمانی بسته (محصور نمودن مربیان در فضای مدرسه) به مشارکت‌جویی علمی و انتقال تجربیات در سطوح مختلف (مدرسه، محلی، ملی و بین‌المللی)؛
- از نگاه به معلم به عنوان کارمند اداری به معلم به عنوان شخصیتی علمی و تربیتی.

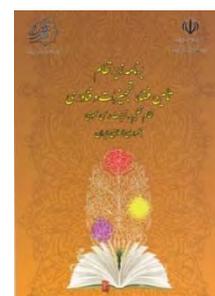
چرخش‌های تحول‌آفرین در حوزه زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی

- از انحصار در تأمین منابع به مشارکت در تأمین منابع؛
- از هزینه‌کرد منابع به مدیریت و سیاست‌گذاری بهینه منابع و مصارف؛
- از عرضه مدار و نهاده‌محور به ستانده‌مدار و نتیجه‌محور؛
- از توزیع یکسان منابع به تنوع منابع و توزیع عادلانه؛
- از نگاه به نظام تعلیم و تربیت به مثابه دستگاهی مصرفی به دستگاهی سرمایه‌ای و مولد منابع انسانی.

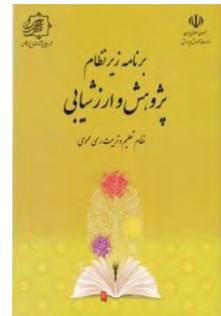
چرخش‌های تحول‌آفرین زیرنظام فضا، تجهیزات و فناوری

- از تأمین کلاس درس به ساماندهی موقعیت‌های یادگیری؛
- از انحصار یادگیری در کلاس درس به تنوع‌بخشی به محیط‌های یادگیری و تربیتی؛
- از مدارس بی‌هویت و فاقد امکانات و فناوری به مدارس باهویت مدرسه صالح، کانون تربیتی محله؛
- از نگاه ابزاری به فناوری‌ها به استفاده هوشمندانه از فناوری‌های نوین متناسب با نظام معیار اسلامی.

چرخش‌های اساسی در زیرنظام پژوهش و ارزشیابی

- از نگاه جزئی‌نگر به نگاه آینده‌نگر و کل‌نگرانه برای مواجهه سازنده با چالش‌های نظام تعلیم و تربیت؛
- از تمرکز بر روش‌های کمی در پژوهش به تنوع و کثرت در روش‌های پژوهشی؛
- از پژوهش‌های توصیفی، موردی و پراکنده به پژوهش‌های نظام‌مند، نوآورانه و تحول‌آفرین در راستای عملیاتی نمودن اهداف نظام تربیت رسمی و عمومی؛
- از تخصیص فرصت‌های پژوهشی به مراکز رسمی و پژوهشگران حرفه‌ای در سطوح کلان به ایجاد فرصت‌های پژوهشی و جاری و ساری شدن پژوهش در تمامی سطوح؛
- از رویکرد آکادمیک و نظری در پژوهش‌های تربیتی و پژوهش برای پژوهش به جهت‌گیری عمل‌مدار، تشخیصی و درمانی، تصمیم‌ساز و کاربردی.

می‌توان گفت این شش زیرنظام، چرخ‌دنده‌های اصلی در به حرکت درآوردن موتور نظام آموزشی کشور جهت تحقق حداکثری اهداف تربیتی خواهند بود. البته نحوه ارتباط این چرخ‌دنده‌ها با یکدیگر و همیاری آن‌ها در چرخاندن محور اصلی نظام آموزشی و همچنین روان بودن حرکات این چرخ‌ها با کمترین اصطکاک مسئله بسیار اساسی و مهمی است.

همان‌طور که اشاره شد، با توجه به دیدگاه تدوین‌کنندگان سند تحول بنیادین، شش زیرنظام به‌عنوان ستون‌های اصلی این سند مبتنی بر فلسفه تربیت رسمی و عمومی تعریف شده است که انتظار می‌رود از انسجام و یکپارچگی موردنظر برخوردار باشند؛ چرا که یکی از ضعف‌های موجود در نظام آموزشی کشور از گذشته تاکنون، عدم وجود نگاه سیستمی نسبت به اجزا و مؤلفه‌های نظام بوده که سبب شده در بسیاری از موارد عملکرد این اجزا به‌صورت جزیره‌ای و جدا از هم رقم بخورد. آن‌طور که در اسناد تحول بنیادین آمده است تفکیک زیرنظام‌ها از یکدیگر ناشی از جدا بودن مؤلفه‌های مؤثر در تربیت از یکدیگر نبوده، بلکه همان‌طور که در «مبانی نظری تحول بنیادین» بیان شده است: «ارتباط میان مؤلفه‌ها و زیرنظام‌های اصلی رابطه‌ای سیستماتیک و به‌هم پیوسته است و هر یک از زیرنظام‌ها، حسب قلمرو، وظایف و کارکردهای خود ارتباط مستقیمی با برخی از مؤلفه‌های نظام تربیت رسمی و عمومی و ارتباط غیرمستقیمی با برخی دیگر از مؤلفه‌ها دارد.»

دو زیرنظام «برنامه‌درسی» و «راهبری و مدیریت» در سطوح مختلف نقش محوری و جهت‌دهنده دارند. از این‌رو، زیرنظام برنامه‌درسی در سطح برنامه‌ریزی کلان و به عبارتی در مرحله طراحی برنامه‌های درسی نقش محوری و خط‌دهندگی دارد، چرا که برنامه‌درسی به‌عنوان نقشه راه یادگیری، فرایند یاددهی - یادگیری را هدایت می‌کند. از طرفی عناصر برنامه‌درسی در تعامل با دیگر زیرنظام‌ها می‌باشند. به عبارت دیگر برنامه‌درسی است که مشخص می‌کند برای محقق شدن اهداف، به چه معلمی و با چه شایستگی‌هایی، چه نوع فضا و تجهیزات و فناوری (محیط یادگیری)، چه روش ارزشیابی و غیره نیاز داریم. زیرنظام راهبری و مدیریت نیز، در سطح مدرسه، محور و موتور محرک نظام تربیتی است. به‌عبارتی چرخ‌دنده اصلی در سطح برنامه‌ریزی کلان، زیرنظام برنامه‌درسی و در سطح مدرسه، زیرنظام راهبری و مدیریت است. این مدیر است که در مدرسه، یعنی پایگاه تربیتی - آموزشی، با برنامه‌ریزی و ایجاد انسجام و یکپارچگی بین اجزا و عناصر نظام آموزشی، تحقق حداکثری اهداف را امکان‌پذیر می‌سازد.

در برنامه درسی ملی، یازده حوزه تربیت و یادگیری و یک برنامه ویژه هم تحت عنوان «برنامه بوم» که برنامه ویژه مدرسه است، عنوان شده است که این حوزه‌ها را در شکل زیر مشاهده می‌کنید که در طول سال‌های آموزشی و مقاطع و پایه‌ها در قالب کتاب درسی رخنمون پیدا می‌کنند و هر کتاب درسی در قالب عناوین، واحدها و موضوعات یادگیری در سال تحصیلی، هفته آموزشی و جلسه آموزشی به آموزش گرفته می‌شود.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و طراحی آموزشی مدرسه

در یک نگاه اجمالی تعداد عناوین و واحدهای یادگیری هر پایه را در جدول زیر مشاهده می‌کنید که مراقبت و صیانت از آموزش این واحدهای یادگیری در راستای اهداف در چارچوب ساحتها وظیفه اصلی مدرسه تلقی می‌گردد.

جدول تعداد عناوین و واحدهای یادگیری کتابهای درسی در یک نگاه

مقطع	پایه	عنوان یادگیری	واحد یادگیری	تعداد صفحات
دوره اول ابتدایی	اول	۴۲	۶۳	۳۹۳
	دوم	۲۹	۶۲	۳۶۲
	سوم	۲۹	۷۰	۴۱۷
	جمع	۱۰۰	۱۹۵	۱۱۷۲
دوره دوم ابتدایی	چهارم	۵۲	۱۰۴	۶۷۹
	پنجم	۴۷	۹۴	۶۲۷
	ششم	۵۶	۹۶	۶۱۷
	جمع	۱۵۵	۲۹۴	۱۹۲۳
متوسطه ۱	هفتم	۶۷	۱۲۳	۱۰۰۱
	هشتم	۶۵	۱۲۰	۱۰۴۵
	نهم	۶۲	۱۱۶	۹۶۹
	جمع	۱۹۴	۳۵۹	۳۰۱۵
متوسطه ۲	دهم	۴۱	۱۱۵	۱۰۵۹
	یازدهم	۳۹	۱۱۶	۱۱۳۰
	دوازدهم	۳۸	۱۵۰	۱۰۵۹
	جمع	۱۱۸	۳۸۱	۳۲۴۸
جمع کل		۴۴۰	۱۳۲۹	۹۱۹۸

همان‌طور که در مقدمه اشاره شد سیستم طراحی آموزشی را به طور ساده می‌توان در تصویر زیر مشاهده کرد:

برای طراحی آموزشی در مدرسه می‌بایست کتاب‌های درسی را به واحدهای یادگیری و واحدهای یادگیری را به زیرواحدهای یادگیری (موضوعات یادگیری) تقسیم کنیم تا بتوانیم برای هر موضوع یادگیری، اهداف آموزشی آن را مشخص کنیم. در این راستا، طرح درس نویسی معلمان مبتنی بر واحد یادگیری از اهمیت ویژه‌ای به جهت عملیاتی‌سازی طراحی آموزشی برخوردار است که در دستنامه پیوست، به چگونگی طرح درس نویسی معلمان مبتنی بر واحد یادگیری می‌پردازیم. در پیوست‌های این مجلد می‌توانید موارد زیر را مربوط به کتاب‌های درسی هر پایه مشاهده نمایید.

۱. جدول واحدهای یادگیری درس و پایه در یک نگاه

۲. کتاب درسی، اهداف دوره‌های تحصیلی و ساحت‌ها در یک نگاه

۳. نقشه مفهومی هر کتاب درسی

۴. طرح درس‌های نیمه ساخته هر کتاب درسی

۵. برگه مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری هر کتاب درسی

پیشنهاد می‌شود معلمان با مطالعه دستنامه این مجلد و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت راهنمای عملی نگارش طرح درس (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

پس از طراحی آموزشی مدرسه بر اساس واحدهای یادگیری و اجرای آن در طول سال تحصیلی، ارزشیابی میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری به منظور رصد و مراقبت از برنامه درسی ملی در مدرسه با انواع ارزشیابی‌ها لازم و ضروری می‌باشد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.
- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

• ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

مدیران مدارس، با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان و عملکرد آموزشی معلمان و مسئولین آموزشی کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد همه دست‌اندرکاران مدرسه را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنانه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی توسط دست‌اندرکاران مدرسه
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری توسط تمامی دست‌اندرکاران مدرسه و متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. مدارس می‌توانند این آزمون‌ها را هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین برگزار نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۲

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اپ استور (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.
۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از لایه‌های مختلف آموزش در مدرسه
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق موفق‌ها

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی برای اولیا و مشاور به جهت کمک به یادگیری او و برای معلم برای بازبینی مجدد طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از دانش آموز، معلم، مدرسه به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. مدارس می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

دستنامه طرح درس نویسی

فارسی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

مبثنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

مدرسه: .....

نام و نام خانوادگی معلم: .....

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
  - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعات یادگیری کتاب‌های درسی
  - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

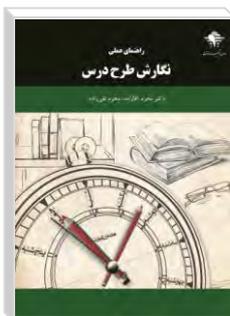
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

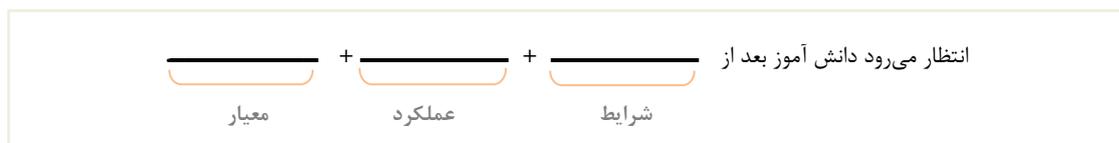

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه‌ی حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۲

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در **google play** (ویژه اندروید) یا **ios** (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.
۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

کتاب فارسی پایه دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها) در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

۱. درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مستندکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.
۲. با الگوگیری از سیره پیغمبران دینی، نقش ایشان را در ایجاد دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عمل بهبودی، عدالت‌خواهی، نظام‌جوئی، صلح‌جویی و باطنی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.
۳. با باور به عظمت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل مسأله‌های روزمره استفاده کند.
۱. با مطالعه آثار و مسائل حوزه هنر (ارتباط هنر با فناوری، اقتصاد فرهنگ، اخلاق ...) آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.
۲. با بکارگیری قدرت تحلیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.
۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با بکارگیری راهبردهای زندگی، شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.
۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.
۳. با مطالعه مسائل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوستدار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (ایات الهی) و حل مسائل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسائل واقعی زندگی استفاده کند.
۲. طی یک فرآیند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناورانه را درباره یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند.
۳. با بهره‌گیری از مواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی / فناوری، آینده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.

اجتماعی و سیاسی

اقتصادی و حرفه‌ای

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)

با مشخصات کمی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۸
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۶
۳	موضوع یادگیری	۹۶
۴	تعداد صفحه	۱۶۳
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

فصل ۸: ادبیات جهان
فصل ۷: ادبیات داستانی
فصل ۶: ادبیات حماسی
فصل ۵: ادبیات انقلاب اسلامی
فصل ۴: ادبیات سفر و زندگی
فصل ۳: ادبیات غنایی
فصل ۲: ادبیات پایداری
فصل ۱: ادبیات تعلیمی

- ۱۶. درس هجدهم: عشق جاودانی / روان‌خوانی: آخرین درس /
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۱۵. درس هفدهم: خنده تو / گنج حکمت: مسافر
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۱۴. درس شانزدهم: کباب‌غاز / روان‌خوانی: ارمیا
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۱۳. درس چهاردهم: سی‌مرغ و سیمرغ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر!
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۱۲. درس سیزدهم: خوان هشتم / شعرخوانی: ای میهن!
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۱۱. درس دوازدهم: گذر سیاوش از آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۱۰. درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چشمان تو
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۹. درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرانا!
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۸. درس نهم: کویر / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۷. درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت: سه مرکب زندگی
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۶. درس هفتم: در حقیقت عشق / شعرخوانی: صبح ستاره‌باران
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۵. درس ششم: نی‌نامه / گنج حکمت: آفتاب جمال حق
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۴. درس پنجم: دماندیه / روان‌خوانی: جاسوسی که الاغ بود!
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۳. درس سوم: آزادی / گنج حکمت
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۲. درس دوم: مست و هشیار / شعرخوانی: در مکتب حقیقت
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...
- ۱. ستایش: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۷. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
فارسی دوازدهم عمومی (کلید رشته‌ها)

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
ستایش: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان گنج حکمت: گمان	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس دوم: مست و هشیار / شعرخوانی / در مکتب حقیقت	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس سوم: آزادی / گنج حکمت	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیک ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس پنجم: دماوندیه / روان‌خوانی: جاسوسی که الاغ بودا	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ششم: نی‌نامه / گنج حکمت: آفتابِ جمال حق	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه و دانش ادبی را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس هفتم: در حقیقت عشق / شعر خوانی: صبح ستاره باران	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت: سه مرکب زندگی	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه و دانش ادبی را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس نهم: کویر / روان خوانی: بوی جوی مولیان	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو کَلری: قرابت را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرانا!	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه و دانش ادبی را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو کَلری: قرابت را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس یازدهم: آن شب عزیز / شعر خوانی: شکوه چشمان تو	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس دوازدهم: گذر سیاهوش از آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس سیزدهم: خوان هشتم / شعرخوانی: ای میهن!
پایه تحصیلی	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس چهاردهم: سی مرغ و سیمرغ / گنج حکمت: کلان تر و اولی تر!	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس شانزدهم: کباب غاز / روان خوانی: ارمیا	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس هفدهم: خنده تو / گنج حکمت: مسافر	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

فارسی	عنوان کتاب	نام معلم
درس هجدهم: عشق چاودانی / روان خوانی: آخرین درس / نیایش: لطف تو	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
فارسی دوازدهم عمومی (کلید رشته‌ها)

برگهٔ مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری فارسی دوازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)

واحد یادگیری ۳: درس سوم: آزادی / گنج حکمت						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۴: درس پنجم: دماوندیه / روان‌خوانی: جاسوسی که الاغ بود!						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: ستایش: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: درس دوم: مست و هشیار / شعرخوانی / در مکتب حقیقت						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۷: درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت: سه مرکب زندگی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۸: درس نهم: کویر / روان خوانی: بوی جوی مولیان						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۵: درس ششم: نی‌نامه / گنج حکمت: آفتاب جمال حق						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۶: درس هفتم: در حقیقت عشق / شعرخوانی: صبح ستاره‌باران						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۱: درس دوازدهم: گذر سیاوش از آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۲: درس سیزدهم: خوان هشتم / شعرخوانی: ای میهن!						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۹: درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرانا!						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۰: درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چشمان تو						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۵: درس هفدهم: خنده تو / گنج حکمت: مسافر						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۶: درس هجدهم: عشق جاودانی / روان خوانی: آخرین درس / نیایش: لطف تو						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۳: درس چهاردهم: سی مرغ و سیمرغ / گنج حکمت: کلان تر و اولی تر!						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۴: درس شانزدهم: کباب غاز / روان خوانی: ارمیا						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

دستنامه طرح درس نویسی

عربی دوازدهم علوم انسانی

مبثنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

مدرسه: .....

نام و نام خانوادگی معلم: .....

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
  - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعات یادگیری کتاب‌های درسی
  - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

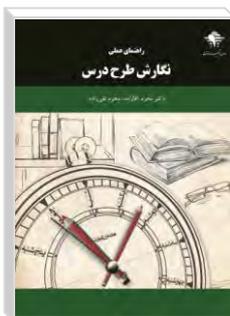
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

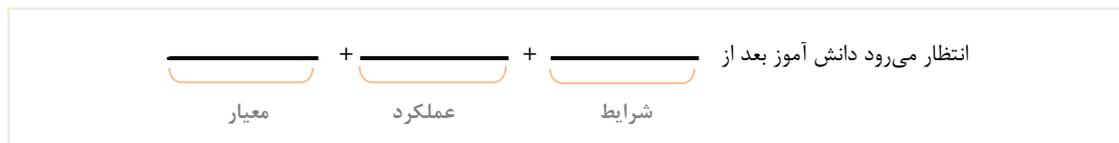

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه‌ی حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۲

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در **google play** (ویژه اندروید) یا **ios** (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.
۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۳
۲	عربی	۵	۱۰	۸۲
۳	دین و زندگی	۲	۱۳	۱۷۵
۴	انگلیسی	۳	۱۲	۹۹
۵	ریاضی و آمار	۲	۸	۱۰۴
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۲۲
۷	عربی اختصاصی	۵	۱۰	۸۲
۸	تاریخ	۱۲	۱۲	۱۵۹
۹	جغرافیا	۳	۶	۱۱۵
۱۰	جامعه‌شناسی	۱۰	۱۰	۱۱۶
۱۱	فلسفه	۳	۱۱	۸۹
	مجموع		۵۸	۱۳۰۶

درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت: سه مرکب زندگی	درس هفتم: در حقیقت عشق / شعرخوانی: صبح ستاره‌باران	درس ششم: نی‌نامه / گنج حکمت: آفتاب جمال حق	درس پنجم: دماوندیه / روان‌خوانی: کد الانچ پودنا	درس سوم: آزادی / گنج حکمت	درس دوم: مست و هشیار / شعرخوانی: در مکتب حقیقت	سناپین: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان
درس نهم: کویور / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان	درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: آریما	درس چهاردهم: سیم‌سوخ و سیم‌سوخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس دوازدهم: گذر سبزه‌ساز / آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!

درس نهم: کویور / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان	درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: آریما	درس چهاردهم: سیم‌سوخ و سیم‌سوخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس دوازدهم: گذر سبزه‌ساز / آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!
درس نهم: کویور / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان	درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: آریما	درس چهاردهم: سیم‌سوخ و سیم‌سوخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس دوازدهم: گذر سبزه‌ساز / آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!

درس نهم: کویور / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان	درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: آریما	درس چهاردهم: سیم‌سوخ و سیم‌سوخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس دوازدهم: گذر سبزه‌ساز / آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!
درس نهم: کویور / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان	درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: آریما	درس چهاردهم: سیم‌سوخ و سیم‌سوخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس دوازدهم: گذر سبزه‌ساز / آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!

درس نهم: کویور / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان	درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: آریما	درس چهاردهم: سیم‌سوخ و سیم‌سوخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس دوازدهم: گذر سبزه‌ساز / آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!
درس نهم: کویور / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان	درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: آریما	درس چهاردهم: سیم‌سوخ و سیم‌سوخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس دوازدهم: گذر سبزه‌ساز / آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!

درس نهم: کویور / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان	درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: آریما	درس چهاردهم: سیم‌سوخ و سیم‌سوخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس دوازدهم: گذر سبزه‌ساز / آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!
درس نهم: کویور / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان	درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: آریما	درس چهاردهم: سیم‌سوخ و سیم‌سوخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس دوازدهم: گذر سبزه‌ساز / آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!

درس نهم: کویور / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان	درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: آریما	درس چهاردهم: سیم‌سوخ و سیم‌سوخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس دوازدهم: گذر سبزه‌ساز / آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!
درس نهم: کویور / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان	درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: آریما	درس چهاردهم: سیم‌سوخ و سیم‌سوخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس دوازدهم: گذر سبزه‌ساز / آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!

کتاب عربی پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

۱. درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مستندکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.	ساحت تعلیم و تربیت
۲. با الگوگیری از سیره پیغمبران دینی، نقش ایشان را در ایجاد دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عمل بهبودی، عدالت‌خواهی، نظام‌جوئی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.	اعتقادی، معنوی و اخلاقی
۳. با باور به عظمت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پیوسته، نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است آن را برای حل مسأله‌های امروز استفاده کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. با مطالعه آثار و مسائل حوزه هنر (ارتباط هنر با فناوری، اقتصاد فرهنگ، اخلاق ...) آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۲. با بکارگیری قدرت تحلیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.	زیستی و بدنی
۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بشریت زمان و مکان تبیین نماید.	علمی و فناوریانه
۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با بکارگیری راهبردهای زندگی، شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.	اجتماعی و سیاسی
۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌انفعاله مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.	اجتماعی و سیاسی
۳. با مطالعه مسائل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوستدار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.	اجتماعی و سیاسی
۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (ایات الهی) و حل مسائل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسائل واقعی زندگی استفاده کند.	اجتماعی و سیاسی
۲. طی یک فرآیند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناوریانه را درباره یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند.	اجتماعی و سیاسی
۳. با بهره‌گیری از مواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.	اجتماعی و سیاسی

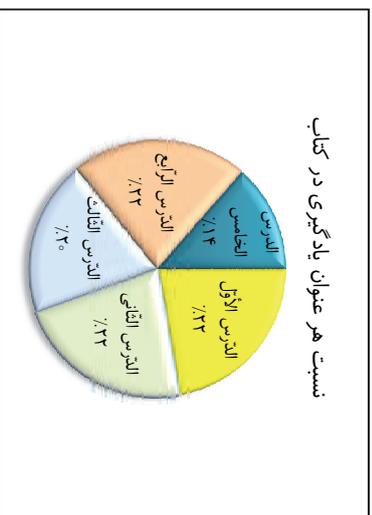
۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی - سیاسی، مسائل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقلیتی در تعاملات اجتماعی - سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.	اجتماعی و سیاسی
۳. با تحلیل سازوکارهای کنش، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی - سیاسی، موقعیت مکانی / زمانی، رانندگی و انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی - سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.	اجتماعی و سیاسی
۱. با درک ایجاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و محازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش خلال به کار گیرد.	اقتصادی و حرفه‌ای
۲. با شناسایی عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و تقش آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.	اقتصادی و حرفه‌ای
۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.	اقتصادی و حرفه‌ای

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. یوم (برنامه ویژه مدرسه)

با مشخصات کمی، این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۵
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۰
۳	موضوع یادگیری	۲۵
۴	تعداد صفحه	۸۲
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

الدرس الخامس

۱۰. الدرس الخامس (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)

۱. ترجمه، تعریب، واژگان ۲. قواعد ۳. درک مطلب ۴. مفهوم ۵. اعراب و تحلیل صرفی ۶. ...

۹. الدرس الخامس (تا ابتدای إعلموا)

۱. ترجمه، تعریب ۲. واژگان ۳. ...

الدرس الرابع

۸. الدرس الرابع (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)

۱. ترجمه، تعریب، واژگان ۲. قواعد ۳. درک مطلب ۴. مفهوم ۵. اعراب و تحلیل صرفی ۶. ...

۷. الدرس الرابع (تا ابتدای إعلموا)

۱. ترجمه، تعریب ۲. واژگان ۳. ...

الدرس الثالث

۶. الدرس الثالث (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)

۱. ترجمه، تعریب، واژگان ۲. قواعد ۳. درک مطلب ۴. مفهوم ۵. اعراب و تحلیل صرفی ۶. ...

۵. الدرس الثالث (تا ابتدای إعلموا)

۱. ترجمه، تعریب ۲. واژگان ۳. ...

الدرس الثاني

۴. الدرس الثاني (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)

۱. ترجمه، تعریب، واژگان ۲. قواعد ۳. درک مطلب ۴. مفهوم ۵. اعراب و تحلیل صرفی ۶. ...

۳. الدرس الثاني (تا ابتدای إعلموا)

۱. ترجمه، تعریب ۲. واژگان ۳. ...

الدرس الأول

۲. الدرس الأول (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)

۱. ترجمه، تعریب، واژگان ۲. قواعد ۳. درک مطلب ۴. مفهوم ۵. اعراب و تحلیل صرفی ۶. ...

۱. الدرس الأول (تا ابتدای إعلموا)

۱. ترجمه، تعریب ۲. واژگان ۳. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
عربی دوازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الاول (تا ابتدای إعلموا)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الاول (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریب، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفعول را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	عربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	الدرس الثاني (تا ابتدای إعلموا)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تریفه، تعریب را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الثانی (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریب، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تفلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	عربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	الدرس الثالث (تا ابتدای إعلموا)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریب را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الثالث (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریب، واژگان را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	عربی
نام مدرسه	واحد یادگیری	الدرس الرابع (تا ابتدای إعلموا)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریب را .....
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الرابع (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریب، واژگان را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الخامس (تا ابتدای إعلموا)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریب را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الخامس (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع نرسمه، تعریب، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم ۳ را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
عربی دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری عربی دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: الدرس الثاني (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب، واژگان						
قواعد						
درک مطلب						
مفهوم						
اعراب و تحلیل صرفی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۵: الدرس الثالث (تا ابتدای إعلموا)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب، واژگان						
قواعد						
درک مطلب						
مفهوم						
اعراب و تحلیل صرفی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: الدرس الاول (تا ابتدای إعلموا)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب						
واژگان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: الدرس الاول (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب، واژگان						
قواعد						
درک مطلب						
مفهوم						
اعراب و تحلیل صرفی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳: الدرس الثاني (تا ابتدای إعلموا)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب						
واژگان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم			تأیید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۸: الدرس الرابع (از ابتدای اِعلَمو تا پایان درس)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب، واژگان						
قواعد						
درک مطلب						
مفهوم						
اعراب و تحلیل صرفی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۹: الدرس الخامس (تا ابتدای اِعلَمو)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب						
واژگان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۰: الدرس الخامس (از ابتدای اِعلَمو تا پایان درس)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب، واژگان						
قواعد						
درک مطلب						
مفهوم						
اعراب و تحلیل صرفی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۶: الدرس الثالث (از ابتدای اِعلَمو تا پایان درس)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب، واژگان						
قواعد						
درک مطلب						
مفهوم						
اعراب و تحلیل صرفی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۷: الدرس الرابع (تا ابتدای اِعلَمو)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب						
واژگان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

دستنامه طرح درس نویسی

دین و زندگی دوازدهم علوم انسانی

مبثنی بر واحدهای یادگیری

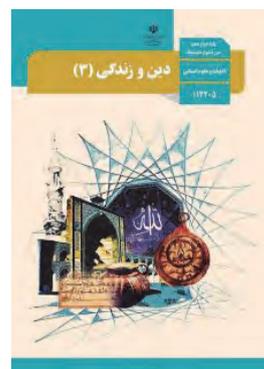
ویژه معلم

مدرسه: .....

نام و نام خانوادگی معلم: .....

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
  - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعات یادگیری کتاب‌های درسی
  - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

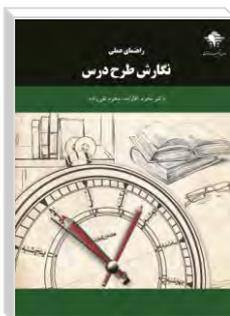
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حدافلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحد‌های یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحد‌های یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۲

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در **google play** (ویژه اندروید) یا **ios** (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.
۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۳
۲	عربی	۵	۱۰	۸۲
۳	دین و زندگی	۲	۱۳	۱۷۵
۴	انگلیسی	۳	۱۲	۹۹
۵	ریاضی و آمار	۳	۸	۱۰۴
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۲۲
۷	عربی اختصاصی	۵	۱۰	۸۲
۸	تاریخ	۱۲	۱۲	۱۵۹
۹	جغرافیا	۳	۶	۱۱۵
۱۰	جامعه‌شناسی	۱۰	۱۰	۱۱۶
۱۱	فلسفه	۳	۱۱	۸۹
	مجموع	۵۸	۱۲۰	۱۳۰۶

کتاب دین و زندگی پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

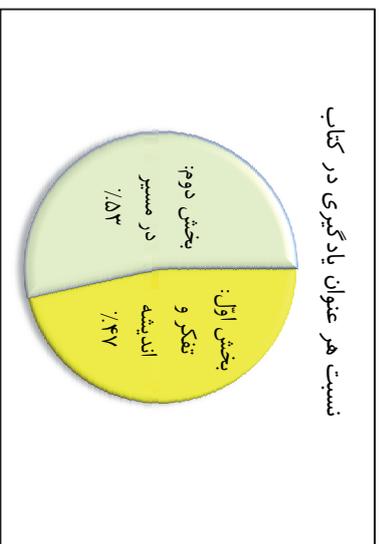
اهداف دوره تحصیلی

۱. درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مستعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.	ساحت تعلیم و تربیت
۲. با الگوگیری از سیره پیغمبران دینی، نقش ایشان را در ایجاد دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عمل بهبودی، عدالت‌خواهی، نظام‌پذیری، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.	اعتقادی، عبادی و اخلاقی
۳. با باز به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی، نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل مسأله‌های امروز استفاده کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. با مطالعه آثار و مسائل حوزه هنر (رابطه هنر با فناوری، اقتصاد فرهنگ، اخلاق ...) آن‌ها را بر اساس مبانی زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۲. با بکارگیری قدرت تحلیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس مبانی زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.	زیبایی‌شناسی و هنری
۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بشریت زمان و مکان تبیین نماید.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با بکارگیری راهبردهای زندگی، شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.	زیستی و بدنی
۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌انفعاله مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.	علمی و فناوریانه
۳. با مطالعه مسائل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.	علمی و فناوریانه

۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، آیات الهی) و حل مسائل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسائل واقعی زندگی استفاده کند.	اجتماعی و سیاسی
۲. طی یک فرآیند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناوریانه را درباره یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند.	اجتماعی و سیاسی
۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.	اجتماعی و سیاسی
۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی - سیاسی، مسأله جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی و وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقلیتی در تعاملات اجتماعی - سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.	اجتماعی و سیاسی
۳. با تحلیل سازوکارهای کنش، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی - سیاسی، موقعیت مکانی / زمانی / انتخاب کند و وظائف و مسئولیت‌های اجتماعی - سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.	اجتماعی و سیاسی
۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و محازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد.	اقتصادی و حرفه‌ای
۲. با شناسایی عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و تقش آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.	اقتصادی و حرفه‌ای
۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.	اقتصادی و حرفه‌ای

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. یوم (برنامه ویژه مدرسه)
۱. عنوان یادگیری (فصل)	۲. واحد یادگیری (درس)	۳. موضوع یادگیری	۴. تعداد صفحه	۵. پیش‌نیاز	۶. عناصر هر واحد یادگیری
۱	۲	۳	۴	۵	۶

نقشه مفهومی کتاب دین و زندگی دوازدهم علوم انسانی

بخش ۲: در مسیر

- ۱۳. درس ۱۳: مسئولیت بزرگ ما ... ۱
- ۱۲. درس ۱۲: نگاهی به تمدن جدید ... ۱
- ۱۱. درس ۱۱: عصر شکوفایی ... ۱
- ۱۰. درس ۱۰: پایه‌های استوار ... ۱
- ۹. درس ۹: احکام الهی در زندگی امروز ... ۱
- ۸. درس ۸: بازگشت ... ۱
- ۷. درس ۷: در گرو کار خویش ... ۱

بخش ۱: تفکر و اندیشه

- ۶. درس ۶: سنت‌های خداوند در زندگی ... ۱
- ۵. درس ۵: قدرت پرواز ... ۱
- ۴. درس ۴: فقط برای او ... ۱
- ۳. درس ۳: توحید و سبک زندگی ... ۱
- ۲. درس ۲: یگانه بی‌همتا ... ۱
- ۱. درس ۱: هستی‌بخش ... ۱

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
دین و زندگی دوازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱: هستی‌بخش
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۲: یگانه بی همتا
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیک ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۳: توحید و سبک زندگی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیک ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۴: فقط برای او
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیک ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۵: قدرت پرواز
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۶: سنت‌های خداوند در زندگی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۷: در گرو کار خویش
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۸: بازگشت
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۹: احکام الهی در زندگی امروز
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۰: پایه‌های استوار
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۱: عصر شکوفایی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۲ نگاهی به تمدن جدید
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیک ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۳: مسئولیت بزرگ ما
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
دین و زندگی دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری دین و زندگی دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: درس ۴: فقط برای او						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۵: درس ۵: قدرت پرواز						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۶: درس ۶: سنت‌های خداوند در زندگی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: درس ۱: هستی بخش						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: درس ۲: یگانه بی‌همتا						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳: درس ۳: توحید و سبک زندگی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: پایه‌های استوار						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور/ ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱: عصر شکوفایی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور/ ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۲: درس ۱۲: نگاهی به تمدن جدید						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور/ ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۳: مسئولیت بزرگ ما						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور/ ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۷: درس ۷: در گرو کار خویش						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور/ ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۸: درس ۸: بازگشت						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور/ ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۹: درس ۹: احکام الهی در زندگی امروز						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور/ ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			

دستنامه طرح درس نویسی

انگلیسی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

مبثنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

مدرسه: .....

نام و نام خانوادگی معلم: .....

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
  - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعات یادگیری کتاب‌های درسی
  - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

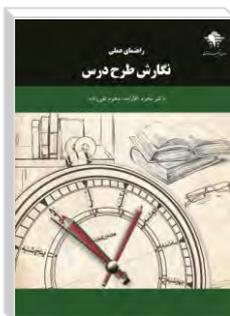
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حدافلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۲

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اپ استور (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.
۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها) در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه				
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۳				
۲	عربی	۵	۱۰	۸۲				
۳	دین و زندگی	۲	۱۳	۱۷۵				
۴	انگلیسی	۳	۱۲	۹۹				
۵	ریاضی و آمار	۳	۸	۱۰۴				
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۲۲				
۷	عربی اختصاصی	۵	۱۰	۸۲				
۸	تاریخ	۱۲	۱۲	۱۵۹				
۹	جغرافیا	۳	۶	۱۱۵				
۱۰	جامعه‌شناسی	۱۰	۱۰	۱۱۶				
۱۱	فلسفه	۳	۱۱	۸۹				
مجموع								
۱	درس هشتم: از پاریز تا پاریس / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان درس هجدهم: عشق، جوادانی / روان‌خوانی: آخرین درس / نیایش: لطف تو	درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت: سه مرکب زندگی درس هفدهم: خنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس هفتم: در حقیقت عشق / شعرخوانی: صبح ستاره‌باران درس شانزدهم: کتاب غاز / روان‌خوانی: ارمیا	درس ششم: نی‌نامه / شعرخوانی: گنج حکمت: آفتاب جمال حق درس چهاردهم: سیم‌خ و سیمخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر!	درس پنجم: دلم‌دیده / روان‌خوانی: جاموسی که الاغ بود!	درس سوم: آزادی / گنج حکمت درس دوازدهم: خوان هشتم / شعرخوانی: ای مهربان خوانم‌ردی کوش	درس دوم: مست و هشیار / شعرخوانی: در مکتب حقیقت گنج حکمت: گمان درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!	۱۷۵
۲	درس نهم: کویر / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان درس هجدهم: عشق، جوادانی / روان‌خوانی: آخرین درس / نیایش: لطف تو	درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت: سه مرکب زندگی درس هفدهم: خنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس هفتم: در حقیقت عشق / شعرخوانی: صبح ستاره‌باران درس شانزدهم: کتاب غاز / روان‌خوانی: ارمیا	درس ششم: نی‌نامه / شعرخوانی: گنج حکمت: آفتاب جمال حق درس چهاردهم: سیم‌خ و سیمخ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر!	درس پنجم: دلم‌دیده / روان‌خوانی: جاموسی که الاغ بود!	درس سوم: آزادی / گنج حکمت درس دوازدهم: خوان هشتم / شعرخوانی: ای مهربان خوانم‌ردی کوش	درس دوم: مست و هشیار / شعرخوانی: در مکتب حقیقت گنج حکمت: گمان درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا!!	۸۲
۳	درس ۶: سنت‌های خداوند در زندگی درس ۳: مسئولیت بزرگ ما	درس ۶: قدرت پرواز درس ۱۲: نگاهی به تمدن جدید	درس ۳: فقط برای او درس ۴: عصر شکوفایی	درس ۳: توحید و سبک زندگی درس ۹: احکام الهی در زندگی امروز	درس ۸: باارگشت درس ۷: در گرو کار خوبیش	درس ۱: هستی‌بخش درس ۱: هستی‌بخش	۱۷۵	
۴	Grammar / Listening & Speaking Reading / Vocabulary Development Conversation / New Words & Expressions Writing	Reading / Listening & Speaking Conversation / New Words & Expressions Writing	Reading / Vocabulary Development Conversation / New Words & Expressions Writing	Conversation / New Words & Expressions Writing	Grammar / Listening & Speaking Reading / Vocabulary Development Writing	Grammar / Listening & Speaking Reading / Vocabulary Development Writing	۹۹	
۵	درس ۱: مل‌ساز و دنباله درس ۳: تابع نملی	درس ۱: مل‌ساز و دنباله درس ۳: ریشه n ام و توان گویا	درس ۳: چرخه امر در حل مسائل درس ۲: ریشه n ام و توان گویا	درس ۱: دنباله هندسی درس ۳: پایهای آوانی نامحسان	درس ۱: شمارش درس ۴: دنباله‌های حسابی	درس ۱: شمارش درس ۴: دنباله‌های حسابی	۱۰۴	
۶	درس ۸: اختیارات شاعری (۲)، وزن درس ۱۲: حسن تعلیل، حسن آمیزگی و اسلوب معادله	درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و پیدایی) درس ۸: اختیارات شاعری (۲)، وزن درس ۱۲: حسن تعلیل، حسن آمیزگی و اسلوب معادله	درس ۳: مرعات نظیر، تلمیح و تشمین درس ۷: تاریخ ادبیات قرن چهاردهم و انقلاب اسلامی درس ۱۱: وزن در شعر نیمایی	درس ۳: پایهای آوانی نامحسان درس ۶: زلف و نشر، تضاد و متناقض‌نما درس ۱۰: سبک‌شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی	درس ۱: تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و پیدایی) درس ۵: اختیارات شاعری (۱)، زبانی درس ۹: اغراق و ایهام و ایهام تناسب	درس ۱: تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و پیدایی) درس ۵: اختیارات شاعری (۱)، زبانی درس ۹: اغراق و ایهام و ایهام تناسب	۱۲۲	
۷	درس الثالث (از ابتدای اعموم) درس العاصم (از ابتدای اعموم تا پایان درس)	درس الثالث (از ابتدای اعموم) درس العاصم (از ابتدای اعموم تا پایان درس)	درس العاصم (از ابتدای اعموم) درس الثالث (از ابتدای اعموم تا پایان درس)	درس العاصم (از ابتدای اعموم) درس الثالث (از ابتدای اعموم تا پایان درس)	درس العاصم (از ابتدای اعموم) درس الثالث (از ابتدای اعموم تا پایان درس)	درس العاصم (از ابتدای اعموم) درس الثالث (از ابتدای اعموم تا پایان درس)	۸۲	
۸	جنگ جهانی اول و ایران جنگ تحضیمی و دفاع مقدس	انقلاب مشروطه ایران استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی	سیاست و حکومت در عصر قاجار (از آغاز تا پایان سلطنت ناصرالدین‌شاه) انقلاب اسلامی سیاست ملی‌شناسی صنعت نفت ایران	ایران و جهان در استانه دوره معاصر ایران و جهان در دوره حکومت رضاشاه	ایران و جهان در استانه دوره معاصر ایران و جهان در دوره حکومت رضاشاه	ایران و جهان در استانه دوره معاصر ایران و جهان در دوره حکومت رضاشاه	۱۵۹	
۹	درس ۶: مدیریت مضاررات طبیعی / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۳)	درس ۵: ویژگی‌ها و انواع مضاررات طبیعی درس ۴: مدیریت حمل و نقل / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)	درس ۴: مدیریت حمل و نقل / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)	درس ۴: مدیریت شهر و روستا / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)	درس ۱: شهرها و روستاها	درس ۴: مدیریت شهر و روستا / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)	۱۱۵	
۱۰	معنای زندگی انلق علوم اجتماعی در جهان اسلام	گفتش اجتماعی پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام	سیاست هویت سیاست هویت	تاریخ اجتماعی تاریخ اجتماعی	دخیره دانشی قدرت اجتماعی	دخیره دانشی قدرت اجتماعی	۱۱۶	
۱۱	درس ۶: خدا در فلسفه (۲) درس ۱۰: دوران سائنس	درس ۵: خدا در فلسفه (۱) درس ۱۰: فلسفه در جهان اسلام (۲)	درس ۳: جهان علی و معلولی درس ۸: عقل در فلسفه (۲)	درس ۲: جهان ممکنات درس ۷: عقل در فلسفه (۱)	درس ۱: هستی و چیستی درس ۷: عقل در فلسفه (۱)	درس ۱: هستی و چیستی درس ۷: عقل در فلسفه (۱)	۸۹	

کتاب انگلیسی پایه دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها) در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

اهداف دوره تحصیلی	ساحت تعلیم و تربیت
۱. درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مستعد کننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.	اعتقادی، معنوی و اخلاقی
۲. با الگوبرگیزی از سیره پیغمبران دینی، نقش ایشان را در ایجاد دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عمل بهبودی، عدالت‌خواهی، نظام‌بنی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.	
۳. با بازو به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل مسأله‌های روزمره استفاده کند.	
۱. با مطالعه آثار و مسائل حوزه هنر (ارتباط هنر با فناوری، اقتصاد فرهنگ، اخلاق ...) آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.	
۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقشی هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.	
۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با بکارگیری راهبردهای زندگی، شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.	زیستی و بدنی
۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آلوده‌های جلوگیری و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.	
۳. با مطالعه مسائل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.	
۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (ایات الهی) و حل مسائل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسائل واقعی زندگی استفاده کند.	علمی و فناوریانه
۲. طی یک فرآیند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناوریانه را درباره یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند.	
۳. با بهره‌گیری از مواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.	

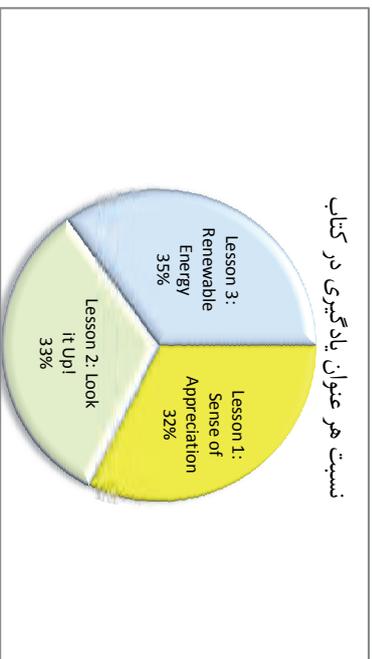
اهداف دوره تحصیلی	ساحت تعلیم و تربیت
۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی - سیاسی، مسائل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقلیتی در تعاملات اجتماعی - سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.	
۳. با تحلیل سازوکارهای کنش، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی - سیاسی، موقعیت مکانی / زمانی / انتخاب کند و وظائف و مسئولیت‌های اجتماعی - سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.	
۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش خلال به کار گیرد.	اقتصادی و حرفه‌ای
۲. با شناسایی عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و تقش آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.	
۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.	

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.	۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. یوم (برنامه ویژه مدرسه)	

با مشخصات گمنی این کتاب آشنا شویم.

ردیف	عنوان یادگیری (فصل)	تعداد صفحه	عناصر هر واحد یادگیری
۱	عنوان یادگیری (فصل)	۳	
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۲	
۳	موضوع یادگیری	۲۱	
۴	تعداد صفحه	۹۹	
۵	پیش‌نیاز		
۶	عناصر هر واحد یادگیری		

Lesson 3: Renewable Energy

Writing .۱۲

۱. Writing ... ۲

Grammar / Listening & Speaking .۱۱

۱. Grammar ... ۲ Vocabulary ... ۳

Reading / Vocabulary Development .۱۰

۱. Reading ... ۲ Vocabulary ... ۳

Conversation / New Words & Expressions .۹

۱. Vocabulary ... ۲ Cloze ... ۳

Lesson 2: Look it Up!

Writing .۸

۱. Writing ... ۲

Grammar / Listening & Speaking .۷

۱. Grammar ... ۲ Vocabulary ... ۳

Reading / Vocabulary Development .۶

۱. Reading ... ۲ Vocabulary ... ۳

Conversation / New Words & Expressions .۵

۱. Vocabulary ... ۲ Cloze ... ۳

Lesson 1: Sense of Appreciation

Writing .۴

۱. Writing ... ۲

Grammar / Listening & Speaking .۳

۱. Grammar ... ۲ Vocabulary ... ۳

Reading / Vocabulary Development .۲

۱. Reading ... ۲ Vocabulary ... ۳

Conversation / New Words & Expressions .۱

۱. Vocabulary ... ۲ Cloze ... ۳

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
انگلیسی دوازدهم عمومی (کلید رشته‌ها)

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	Conversation / New Words & Expressions
پایه تحصیلی	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Cloze را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

نام معلم	عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	Reading / Vocabulary Development
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Reading را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

نام معلم	عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	Grammar / Listening & Speaking
پایه تحصیلی	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Grammar را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	Writing
پایه تحصیلی	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Writing را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	Conversation / New Words & Expressions
پایه تحصیلی	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Cloze را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

نام معلم	عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	Reading / Vocabulary Development
پایه تحصیلی	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Reading را، .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را، .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	Grammar / Listening & Speaking
پایه تحصیلی	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Grammar را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

نام معلم	عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	Writing
پایه تحصیلی	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Writing را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	Conversation / New Words & Expressions
پایه تحصیلی	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را،

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Cloze را،

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

نام معلم	عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	Reading / Vocabulary Development
پایه تحصیلی	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Reading را

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

نام معلم	عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	Grammar / Listening & Speaking
پایه تحصیلی	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Grammar را، .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را، .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	Writing
پایه تحصیلی	دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

.....

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Writing را.....

.....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری

انگلیسی دوازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

برگهٔ مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری انگلیسی دوازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)

واحد یادگیری ۴: Writing						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Writing						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۵: Conversation / New Words & Expressions						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Vocabulary						
Cloze						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۶: Reading / Vocabulary Development						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Vocabulary						
Cloze						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳: Grammar / Listening & Speaking						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Reading						
Vocabulary						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: Conversation / New Words & Expressions						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Vocabulary						
Cloze						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: Reading / Vocabulary Development						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Reading						
Vocabulary						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳: Grammar / Listening & Speaking						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Grammar						
Vocabulary						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۰: Reading / Vocabulary Development						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Reading						
Vocabulary						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۱: Grammar / Listening & Speaking						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Grammar						
Vocabulary						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۲: Writing						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Writing						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۷: Grammar / Listening & Speaking						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Grammar						
Vocabulary						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۸: Writing						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Writing						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۹: Conversation / New Words & Expressions						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
Vocabulary						
Cloze						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

دستنامه طرح درس نویسی

ریاضی و آمار دوازدهم علوم انسانی

مبثنی بر واحدهای یادگیری

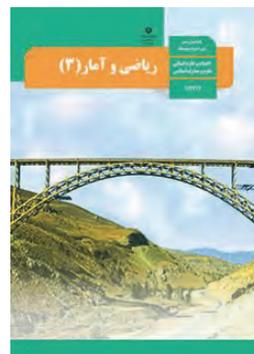
ویژه معلم

مدرسه: .....

نام و نام خانوادگی معلم: .....

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
  - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعات یادگیری کتاب‌های درسی
  - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور جمع‌آوری نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

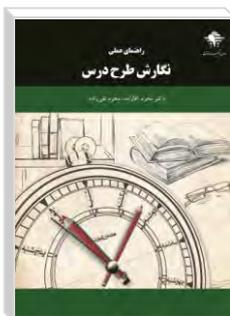
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

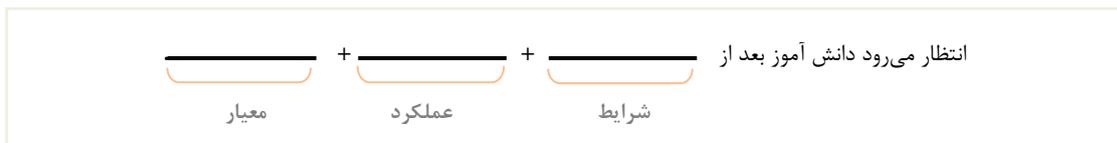

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حدافلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحد‌های یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحد‌های یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۲

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در **google play** (ویژه اندروید) یا **ios** (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.
۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

کتاب ریاضی و آمار پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

۱. درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مستعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.	ساحت تعلیم و تربیت
۲. با الگوبرگزی از سیره پیشوایان دینی، نقش ایشان را در ایجاد دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عمل‌میهن، عدالت‌خواهی، نظام‌جوئی، صلح‌جویی و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.	اعتقادی، معنوی و اخلاقی
۳. با نوار به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل مسأله‌های روزمره استفاده کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. با مطالعه آثار و مسائل حوزه هنر (رابطه هنر با فناوری، اقتصاد فرهنگ، اخلاق ...) آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۲. با بکارگیری قدرت تحلیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.	زیستی و بدنی
۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.	علمی و فناوریانه
۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با بکارگیری راهبردهای زندگی، شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.	اجتماعی و سیاسی
۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌انفعاله مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.	اجتماعی و سیاسی
۳. با مطالعه مسائل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.	اجتماعی و سیاسی

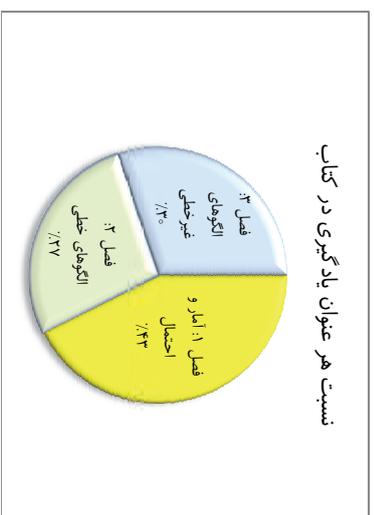
۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (ایات الهی) و حل مسائل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسائل واقعی زندگی استفاده کند.	اجتماعی و سیاسی
۲. طی یک فرآیند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناوریانه را درباره یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند.	اجتماعی و سیاسی
۳. با بهره‌گیری از مواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.	اجتماعی و سیاسی
۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی - سیاسی، مسائل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقلیتی در تعاملات اجتماعی - سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.	اجتماعی و سیاسی
۳. با تحلیل سازوکارهای کنش، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی - سیاسی، موقعیت مکانی / زمانی / انتخاب کند و وظائف و مسئولیت‌های اجتماعی - سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.	اجتماعی و سیاسی
۱. با درک ایجاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و محازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش خلال به کار گیرد.	اجتماعی و سیاسی
۲. با شناسایی عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و تقش آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.	اجتماعی و سیاسی
۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.	اجتماعی و سیاسی

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. یوم (برنامه ویژه مدرسه)

با مشخصات گمنی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۳
۲	واحد یادگیری (درس)	۸
۳	موضوع یادگیری	۴۴
۴	تعداد صفحه	۱۰۴
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

فصل ۳: الگوهای غیرخطی

۸. درس ۳: تابع نمایی

- ۱. تابع نمایی با پایه بزرگتر از ۱ و رسم ۲. تابع نمایی با پایه بین صفر و یک و رسم ۳. مقایسه نمودارها و ویژگی‌های آنها
- ۴. مسائل رشد ۵. مسائل زوال ۶. مسئله‌های کاربردی ۷. ...

۷. درس ۲: ریشه II ام و توان گویا

- ۱. روابط روی اعداد توان‌دار ۲. ویژگی‌های اعداد توان‌دار ۳. مسئله‌های کاربردی ۴. اشاره به معادلات رادیکالی ۵. ...

۶. درس ۱: دنباله هندسی

- ۱. مفهوم دنباله هندسی (تبدیل به بازگشتی و برعکس) ۲. مفهوم نسبت مشترک ۳. واسطه هندسی ۴. مجموع جملات و حد مجموع ۵. مسئله‌های کاربردی نیم‌عمر ۶. مسئله‌های کاربردی استهلاک ۷. ...

فصل ۲: الگوهای خطی

۵. درس ۲: دنباله‌های حسابی

- ۱. مسائل کاربردی (تبدیل بازگشتی به عددی) ۲. تعریف دنباله حسابی ۳. مفهوم اختلاف مشترک ۴. واسطه عددی
- ۵. مجموع جملات دنباله حسابی ۶. مسئله‌های کاربردی ۷. ...

۴. درس ۱: مدل‌سازی و دنباله

- ۱. مفهوم مدل‌سازی ۲. دامنه توابع در مسائل کاربردی ۳. تغییر دامنه و تأثیر آن بر مفهوم تابع ۴. دنباله بازگشتی و مسائل آن و نمودارش ۵. دنباله چند ضابطه‌ای و نمودار آن ۶. مسائل کاربردی ۷. ...

فصل ۱: آمار و احتمال

۳. درس ۳: چرخه آمار در حل مسائل

- ۱. گام اول و دوم ۲. گام سوم ۳. گام چهارم ۴. نمودار چوب بستنی ۴. مسائل ترکیبی ۵. ...

۲. درس ۲: احتمال

- ۱. برآورد و پیشامد ۲. فضای نمونه پیشامدهای ساده ۳. فضای نمونه پیشامدهای مرکب ۴. اعمال روی پیشامدها و نمودار ون آن ۵. احتمال ۶. پیشامد ناسازگار - متمم یک پیشامد ۷. ...

۱. درس ۱: شمارش

- ۱. اصل جمع ۲. اصل ضرب ۳. فاکتوریل و سؤالات کاربردی ۴. جایگشت ساده و با تکرار ۵. تبدیل ۶. ترکیب ۷. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
ریاضی و آمار دوازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱: شمارش
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اصل جمع را .....
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اصل ضرب را .....
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع فاکتوریل و سوالات کاربردی را .....
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع یابگشت ساره و با تکرار را .....
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تبدیل را .....
 ۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترکیب را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۲: احتمال
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع پرآورد و پیشامد را ..... منتظر می‌رود دانش‌آموزان بعد از .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع فضای نمونه پیشامدهای ساده را ..... منتظر می‌رود دانش‌آموزان بعد از .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع فضای نمونه پیشامدهای مرکب را ..... منتظر می‌رود دانش‌آموزان بعد از .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اعمال روی پیشامدها و نمودار ون آن را ..... منتظر می‌رود دانش‌آموزان بعد از .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع احتمال را ..... منتظر می‌رود دانش‌آموزان بعد از .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع پیشامد ناسازگار- متمم یک پیشامد را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۳: چرخه آمار در حل مسائل
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع گام اول و دوم را .....
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع گام سوم را .....
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع گام چهارم را .....
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع گام پنجم را .....
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع نمودار چوب بستنی را .....
 ۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مسائل ترکیبی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱: مدل سازی و دنباله
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می رود دانش آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم مدل سازی را .....
۲. انتظار می رود دانش آموزان بعد از ..... موضوع دامنه توابع در مسائل کاربردی را .....
۳. انتظار می رود دانش آموزان بعد از ..... موضوع تغییر دامنه و تاثیر آن بر مفهوم تابع را .....
۴. انتظار می رود دانش آموزان بعد از ..... موضوع دنباله بازگشتی و مسائل آن و نمودار آن را .....
۵. انتظار می رود دانش آموزان بعد از ..... موضوع دنباله پندر شابطه ای و نمودار آن را .....
۶. انتظار می رود دانش آموزان بعد از ..... موضوع مسائل کاربردی را .....

۳. روش / روش های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۲: دنباله‌های حسابی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مسائل کاربردی (تبریل بازگشتی به عددی) را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تعریف دنباله حسابی را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم اختلاف مشترک را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واسطه عددی را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مجموع جملات دنباله حسابی را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مسئله‌های کاربردی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱: دنباله هندسی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم دنباله هندسی (تبدیل به بازگشتی و برعکس) را .....
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم نسبت مشترک را .....
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واسطه هندسی را .....
 ۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مجموع جمله‌ها و هر مجموع را .....
 ۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مسئله‌های کاربردی نیم‌عمر را .....
 ۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مسئله‌های کاربردی استوکلک را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۲: ریشه n ام و توان گویا
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع روابط روی اعداد توان‌دار را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ویژگی‌های اعداد توان‌دار را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مسئله‌های کاربردی را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ویژگی‌های اعداد رادیکالی را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اشاره به معادلات رادیکالی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۳: تابع نمایی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تابع نمایی با پایه بزرگتر از ۱ و رسم را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تابع نمایی با پایه بین صفر و یک و رسم را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مقایسه نمودارها و ویژگی‌های آنها را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مسائل رشد را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مسائل زوال را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مسئله‌های کاربردی را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
ریاضی و آمار دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری ریاضی و آمار دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۳: درس ۳: چرخه آمار در حل مسائل						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
گام اول و دوم						
گام سوم						
گام چهارم						
گام پنجم						
نمودار چوب بستنی						
مسائل ترکیبی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۴: درس ۱: مدل سازی و دنباله						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مفهوم مدل سازی						
دامنه توابع در مسائل کاربردی						
تغییر دامنه و تأثیر آن بر مفهوم تابع						
دنباله بازگشتی و مسائل آن و نمودارش						
دنباله چند ضابطه‌ای و نمودار آن						
مسائل کاربردی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: درس ۱: شمارش						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
اصل جمع						
اصل ضرب						
فکتوریل و سؤالات کاربردی						
جایگشت ساده و با تکرار						
تبدیل						
ترکیب						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: درس ۲: احتمال						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
بر آورد و پیشامد						
فضای نمونه پیشامدهای ساده						
فضای نمونه پیشامدهای مرکب						
اعمال روی پیشامدها و نمودار ون آن						
احتمال						
پیشامد ناسازگار- متمم یک پیشامد						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۷: درس ۲: ریشه n ام و توان گویا						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
روابط روی اعداد توان‌دار						
ویژگی‌های اعداد توان‌دار						
مسئله‌های کاربردی						
ویژگی‌های اعداد رادیکالی						
اشاره به معادلات رادیکالی						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۸: درس ۳: تابع نمایی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
تابع نمایی با پایه بزرگتر از ۱ و رسم						
تابع نمایی با پایه بین صفر و یک و رسم						
مقایسه نمودارها و ویژگی‌های آنها						
مسائل رشد						
مسائل زوال						
مسئله‌های کاربردی						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۵: درس ۲: دنباله‌های حسابی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مسائل کاربردی (تبدیل بازگشتی به عددی)						
تعریف دنباله حسابی						
مفهوم اختلاف مشترک						
واسطه عددی						
مجموع جملات دنباله حسابی						
مسئله‌های کاربردی						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۶: درس ۱: دنباله هندسی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مفهوم دنباله هندسی (تبدیل به بازگشتی و برعکس)						
مفهوم نسبت مشترک						
واسطه هندسی						
مجموع جملات و حد مجموع						
مسئله‌های کاربردی نیم‌عمر						
مسئله‌های کاربردی استهلاك						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور/ ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

دستنامه طرح درس نویسی

علوم و فنون ادبی دوازدهم علوم انسانی

مبثنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

مدرسه: .....

نام و نام خانوادگی معلم: .....

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
  - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعات یادگیری کتاب‌های درسی
  - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

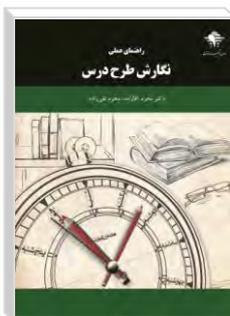
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه‌ی حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۲

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در **google play** (ویژه اندروید) یا **ios** (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.
۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

کتاب علوم و فنون ادبی پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دوره تحصیلی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	<p>۱. درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مستعد کننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.</p> <p>۲. با الگوگیری از سیره پیغمبران دینی، نقش ایشان را در ایجاد دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عمل بهبودی، عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.</p> <p>۳. با باور به عظمت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل مسایل دنیای امروز استفاده کند.</p>
زیبایی‌شناسی و هنری	<p>۱. با مطالعه آثار و مسایل حوزه هنر (ارتباط هنر با فناوری، اقتصاد فرهنگ، اخلاق ...) آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.</p> <p>۲. با بکارگیری قدرت تجلil و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.</p> <p>۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.</p>
زیستی و بدنی	<p>۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با بکارگیری راهبردهای زندگی، شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.</p> <p>۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌انفعاله مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.</p> <p>۳. با مطالعه مسائل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهاد‌های اجتماعی، به عنوان دوستدار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.</p>
علمی و فناوریانه	<p>۱. با تجلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (ایات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند.</p> <p>۲. طی یک فرآیند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناوریانه را درباره یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند.</p> <p>۳. با بهره‌گیری از مواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.</p>

اجتماعی و سیاسی

اقتصادی و حرفه‌ای

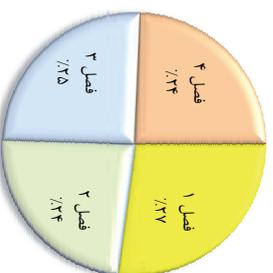
جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. یوم (برنامه ویژه مدرسه)

با مشخصات گمنی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۴
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۲
۳	موضوع یادگیری	۳۴
۴	تعداد صفحه	۱۲۲
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

فصل ۴

- ۱۲. درس ۱۲: حسن تعلیل، حس آمیزی و اسلوب معادله
- ۱. حسن تعلیل ۲. حس آمیزی ۳. اسلوب معادله ۴. ...
- ۱۱. درس ۱۱: وزن در شعر نیمایی
- ۱. وزن در شعر نیمایی ۲. ...
- ۱۰. درس ۱۰: سبک‌شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی
- ۱. سطح زبانی (شعر و نثر) - معاصر ۲. سطح ادبی (شعر و نثر) - معاصر ۳. سطح فکری (شعر و نثر) - معاصر ۴. سطح زبانی (شعر و نثر) - انقلاب اسلامی ۵. سطح ادبی (شعر و نثر) - انقلاب اسلامی ۶. سطح فکری (شعر و نثر) - انقلاب اسلامی ۷. ...

فصل ۳

- ۹. درس ۹: اغراق و ایهام و ایهام تناسب
- ۱. اغراق ۲. ایهام تناسب ۳. ایهام ۴. ...
- ۸. درس ۸: اختیارات شاعری (۲): وزنی
- ۱. اختیارات وزنی ۲. ...
- ۷. درس ۷: تاریخ ادبیات قرن چهاردهم (دوره معاصر و انقلاب اسلامی)
- ۱. دوره معاصر تا انقلاب اسلامی ۲. دوره انقلاب اسلامی ۳. ...

فصل ۲

- ۶. درس ۶: لف و نشر، تضاد و متناقض‌نما
- ۱. لف و نشر ۲. تضاد ۳. متناقض‌نما ۴. ...
- ۵. درس ۵: اختیارات شاعری (۱): زبانی
- ۱. حذف همزه ۲. تغییر کمیت مصوت‌ها ۳. تقطیع هجایی ۴. ...
- ۴. درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری)
- ۱. سبک شعر (سطح زبانی) ۲. سبک شعر (سطح ادبی) ۳. سبک شعر (سطح فکری) ۴. ...

فصل ۱

- ۳. درس ۳: مراعات نظیر، تلمیح و تضمین
- ۱. مراعات نظیر ۲. تلمیح ۳. تضمین ۴. ...
- ۲. درس ۲: پایه‌های آوایی ناهمسان
- ۱. پایه‌های آوایی ناهمسان (تقطیع هجایی) ۲. یکسانی وزن‌ها ۳. بُرش‌های آوایی (دو وزنی) ۴. ...
- ۱. درس ۱: تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری)
- ۱. مقدمه ۲. وضعیت عمومی زبان و ادبیات ۳. نثر فارسی در قرن ۱۲ و ۱۳ ۴. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
علوم و فنون ادبی دوازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

علوم و فنون ادبی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۱: تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مقدمه را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع وضعیت عمومی زبان و ادبیات را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع نثر فارسی در قرن ۱۲ و ۱۳ را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

علوم و فنون ادبی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۲: پایه‌های آوایی ناهمسان	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی
		دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع پایه‌های آوایی ناهمسان (تقطیع هایی) را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع یکسانی وزن‌ها را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع بُرش‌های آوایی (دو وزنی) را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

علوم و فنون ادبی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۳: مراعات نظیر، تلمیح و تضمین	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی
		دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مراعات نظیر را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تلمیح را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تضمین را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

علوم و فنون ادبی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع سبک شعر (سطح زبانی) را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع سبک شعر (سطح ادبی) را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع سبک شعر (سطح فکری) را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

علوم و فنون ادبی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۵: اختیارات شاعری (۱): زبانی	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ضرب همزه را .....
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تغییر کمیت مصوت‌ها را .....
 ۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تقطیع‌هایی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
 * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
 * انجام تکلیف
 * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
 * صوت
 * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
 * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۶: لف و نشر، تضاد و متناقض نما
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع لف و نشر را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تضاد را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع متناقض نما را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

علوم و فنون ادبی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۷: تاریخ ادبیات قرن چهاردهم (دوره معاصر و انقلاب اسلامی)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع دوره معاصر تا انقلاب اسلامی را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع دوره انقلاب اسلامی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۸: اختیارات شاعری (۲): وزنی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اختیارات وزنی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

علوم و فنون ادبی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۹: اغراق و ایهام و ایهام تناسب	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اغراق را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ایهام تناسب را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ایهام را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

علوم و فنون ادبی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۱۰: سبک‌شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع سطح زبانی (شعر و نثر) - معاصر را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع سطح ادبی (شعر و نثر) - معاصر را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع سطح فکری (شعر و نثر) - معاصر را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع سطح زبانی (شعر و نثر) - انقلاب اسلامی را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع سطح ادبی (شعر و نثر) - انقلاب اسلامی را .....
۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع سطح فکری (شعر و نثر) - انقلاب اسلامی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۱: وزن در شعر نیمایی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع وزن در شعر نیمایی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

علوم و فنون ادبی	عنوان کتاب	نام معلم
درس ۱۲: حسن تعلیل، حس آمیزی و اسلوب معادله	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع حسن تعلیل را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع حس آمیزی را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اسلوب معادله را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
علوم و فنون ادبی دوازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری علوم و فنون ادبی دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری)

واحد یادگیری ۴: درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مقدمه						
وضعیت عمومی زبان و ادبیات						
نثر فارسی در قرن ۱۲ و ۱۳						
سبک شعر (سطح زبانی)						
سبک شعر (سطح ادبی)						
سبک شعر (سطح فکری)						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۵: درس ۵: اختیارات شاعری (۱): زبانی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
حذف همزه						
تغییر کمیت مصوت‌ها						
تقطیع هجایی						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۶: درس ۶: لف و نشر، تضاد و متناقض‌نما						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
لف و نشر						
تضاد						
متناقض‌نما						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: درس ۱: تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مقدمه						
وضعیت عمومی زبان و ادبیات						
نثر فارسی در قرن ۱۲ و ۱۳						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: درس ۲: پایه‌های آوایی ناهمسان						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
پایه‌های آوایی ناهمسان (تقطیع هجایی)						
یکسانی وزن‌ها						
برش‌های آوایی (دووزنی)						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳: درس ۳: مراعات نظیر، تلمیح و تضمین						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
مراعات نظیر						
تلمیح						
تضمین						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: سبک‌شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
سطح زبانی (شعر و نثر) - معاصر						
سطح ادبی (شعر و نثر) - معاصر						
سطح فکری (شعر و نثر) - معاصر						
سطح زبانی (شعر و نثر) - انقلاب اسلامی						
سطح ادبی (شعر و نثر) - انقلاب اسلامی						
سطح فکری (شعر و نثر) - انقلاب اسلامی						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱: وزن در شعر نیمایی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
وزن در شعر نیمایی						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۲: درس ۱۲: حسن تعلیل، حس آمیزی و اسلوب معادله						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
حسن تعلیل						
حس آمیزی						
اسلوب معادله						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۷: درس ۷: تاریخ ادبیات قرن چهاردهم (دوره معاصر و انقلاب اسلامی)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
دوره معاصر تا انقلاب اسلامی						
دوره انقلاب اسلامی						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۸: درس ۸: اختیارات شاعری (۲): وزنی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
اختیارات وزنی						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۹: درس ۹: اغراق و ایهام و ایهام تناسب						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
اغراق						
ایهام تناسب						
ایهام						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

دستنامه طرح درس نویسی

عربی اختصاصی دوازدهم علوم انسانی

مبثنی بر واحدهای یادگیری

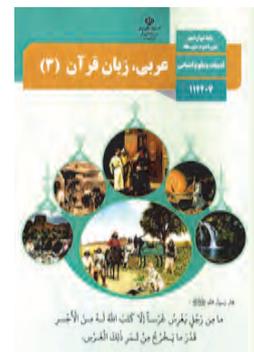
ویژه معلم

مدرسه: .....

نام و نام خانوادگی معلم: .....

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
  - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
  - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

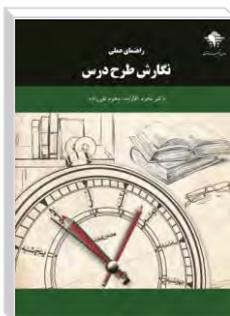
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

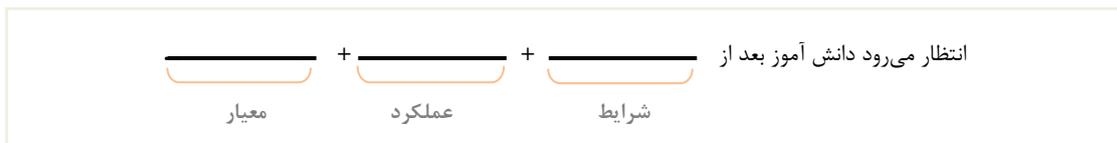

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حدافلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۲

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در **google play** (ویژه اندروید) یا **ios** (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.
۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه				
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۳				
۲	عربی	۵	۱۰	۸۲				
۳	دین و زندگی	۲	۱۳	۱۷۵				
۴	انگلیسی	۳	۱۲	۹۹				
۵	ریاضی و آمار	۳	۸	۱۰۴				
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۲۲				
۷	عربی اختصاصی	۵	۱۰	۸۲				
۸	تاریخ	۱۲	۱۲	۱۵۹				
۹	جغرافیا	۳	۶	۱۱۵				
۱۰	جامعه‌شناسی	۱۰	۱۰	۱۱۶				
۱۱	فلسفه	۳	۱۱	۸۹				
	مجموع		۵۸	۱۳۰۶				
۱	درس نهم گوهر / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان درس هفدهم: عشق جوادانی / روان‌خوانی: آخرین درس / نیایش: لطف تو	درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت: سه مرکب زندگی درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس هفتم: در حقیقت عشق / شعرخوانی: صبح ستاره‌باران درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: ارمیا	درس ششم: نی‌نامه / گنج حکمت: آفتاب جمال حق درس چهاردهم: سیمغ و سیمغ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس پنجم: دلم‌دیده / روان‌خوانی: جاسوسی که الاغ بودا درس سیزدهم: جوان هشتم / شعرخوانی: ای مهربان	درس سوم: آزادی / گنج حکمت درس دوازدهم: گذر سبزه‌اش از آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس دوم: مست و هشیار / شعرخوانی: در مکتب حقیقت گنج حکمت: گمان درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	دستاویز: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا تا!
۲	درس نهم گوهر / روان‌خوانی: بوی جوی مولیان درس هفدهم: عشق جوادانی / روان‌خوانی: آخرین درس / نیایش: لطف تو	درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت: سه مرکب زندگی درس هفدهم: جنده تو / گنج حکمت: مسافر	درس هفتم: در حقیقت عشق / شعرخوانی: صبح ستاره‌باران درس شانزدهم: کباب غاز / روان‌خوانی: ارمیا	درس ششم: نی‌نامه / گنج حکمت: آفتاب جمال حق درس چهاردهم: سیمغ و سیمغ / گنج حکمت: کلان‌تر و اولی‌تر	درس پنجم: دلم‌دیده / روان‌خوانی: جاسوسی که الاغ بودا درس سیزدهم: جوان هشتم / شعرخوانی: ای مهربان	درس سوم: آزادی / گنج حکمت درس دوازدهم: گذر سبزه‌اش از آتش / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس دوم: مست و هشیار / شعرخوانی: در مکتب حقیقت گنج حکمت: گمان درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چمنان تو	دستاویز: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرا تا!
۳	درس ۶: سنت‌های خداوند در زندگی درس ۳: مسئولیت بزرگ ما	درس ۷: قدرت پرواز درس ۱۲: نگاهی به تمدن جدید	درس ۴: فقط برای او درس ۱۰: پاهای استوار	درس ۳: توحید و سبک زندگی درس ۹: احکام الهی در زندگی امروز	درس ۲: یگانه بی‌همتا درس ۸: باارگفت	درس ۱: هستی‌بخش درس ۷: در گرو کار خویش	درس ۱: دین و زندگی	
۴	Grammar / Listening & Speaking Reading / Vocabulary Development Conversation / New Words & Expressions Writing	Reading / Listening & Speaking Conversation / New Words & Expressions Writing	Reading / Vocabulary Development Conversation / New Words & Expressions Writing	Conversation / New Words & Expressions Writing	Grammar / Listening & Speaking Reading / Vocabulary Development Writing	Conversation / New Words & Expressions Writing	Writing	
۵	درس ۱: مل‌سازی و دنباله درس ۳: تاریخ نملی	درس ۱۲: مل‌سازی و دنباله درس ۳: تاریخ نملی	درس ۳: چراغ آمل در حل مسائل درس ۲: ریشه n و توان گویا	درس ۱: دنباله هندسی درس ۳: پاهای آوایی نامهمان	درس ۲: شمارش درس ۴: دنباله‌های حسابی	درس ۱: شمارش درس ۴: دنباله‌های حسابی	ریاضی و آمار	
۶	درس ۸: اختیارات شاعری (۲) و زنی درس ۱۲: حسن تعلیم، حسن آمیزی و اسلوب معادله	درس ۳: سبک‌شناسی قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و پیدایی درس ۸: اختیارات شاعری (۲) و زنی درس ۱۲: حسن تعلیم، حسن آمیزی و اسلوب معادله	درس ۳: مراعات نظیر، تلمیح و تسمین درس ۷: تاریخ ادبیات قرن چهاردهم (دوره معاصر و انقلاب اسلامی) درس ۱۱، ۱۲: وزن در شعر نیمایی	درس ۳: پاهای آوایی نامهمان درس ۶: لف و ف، و نشتر، فنداق و منتاقی‌نما درس ۱۰: سبک‌شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی	درس ۱: دنباله هندسی درس ۳: پاهای آوایی نامهمان درس ۶: لف و ف، و نشتر، فنداق و منتاقی‌نما درس ۱۰: سبک‌شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی	درس ۱: دنباله هندسی درس ۳: پاهای آوایی نامهمان درس ۶: لف و ف، و نشتر، فنداق و منتاقی‌نما درس ۱۰: سبک‌شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی	علوم و فنون ادبی	
۷	درس الثالث (از ابتدای اعلیاء) (درس) درس العاصم (از ابتدای اعلیاء تا پایان درس)	درس الثالث (از ابتدای اعلیاء) (درس) درس العاصم (از ابتدای اعلیاء) (درس)	درس الثانی (از ابتدای اعلیاء تا پایان درس) درس الخامس (از ابتدای اعلیاء)	درس الثانی (از ابتدای اعلیاء) (درس) درس الرابع (از ابتدای اعلیاء تا پایان درس)	درس الاول (از ابتدای اعلیاء تا پایان درس) درس الثالث (از ابتدای اعلیاء) (درس)	درس الاول (از ابتدای اعلیاء) (درس) درس الثالث (از ابتدای اعلیاء) (درس)	عربی اختصاصی	
۸	جنگ جهانی اول و ایران جنگ جهانی اول و دفاع مقدس	انقلاب مشروطه ایران استقرار و تثبیت نظام جمهوریت اسلامی	وضع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار انقلاب اسلامی	سیاست و حکومت در عصر قاجار (از آغاز تا پایان سلطنت ناصرالدین‌شاه) تبعیت ملی شدن صنعت نفت ایران	ایران و جهان در استانه دوره معاصر جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن	تاریخ‌نگاری و گویه‌های متابع دوره معاصر ایران در دوره حکومت رضاشاه	تاریخ	
۹	درس ۶: مدیریت معطرات طبیعی / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)	درس ۵: ویژگی‌ها و انواع معطرات طبیعی درس ۲: مدیریت محیط و اقل / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)	درس ۴: مدیریت حمل و نقل / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)	درس ۳: ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل	درس ۱: شهرها و روستاها / درس ۲: مدیریت شهر و روستا / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)	درس ۱: شهرها و روستاها / درس ۲: مدیریت شهر و روستا / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)	جغرافیا	
۱۰	معنای زندگی	کشش اجتماعی	نظم اجتماعی	علوم اجتماعی	تاریخ اجتماعی	فلسفه اجتماعی	جامعه‌شناسی	
۱۱	درس ۶: خدا در فلسفه (۲) درس ۱۱: دوران متأخر	درس ۵: خدا در فلسفه (۱) درس ۱۰: فلسفه در جهان اسلام (۲)	درس ۴: کلام تصویر از جهان؟ درس ۹: آغاز فلسفه در جهان اسلام (۱)	درس ۳: جهان علی و معلولی درس ۸: عقل در فلسفه (۲)	درس ۲: جهان ممکنات درس ۷: عقل در فلسفه (۱)	درس ۱: هستی و چیستی درس ۳: عقل در فلسفه (۱)	فلسفه	

کتاب عربی اختصاصی پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

۱. درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مستندکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.	ساحت تعلیم و تربیت
۲. با الگوگیری از سیره پیغمبران دینی، نقش ایشان را در ایجاد دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عمل بهبودی، عدالت‌خواهی، نظام‌جوئی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.	اعتقادی، معنوی و اخلاقی
۳. با باور به عظمت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی، نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است آن را برای حل مسأله‌های امروزی استفاده کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. با مطالعه آثار و مسائل حوزه هنر (رابطه هنر با فناوری، اقتصاد فرهنگ، اخلاق ...) آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۲. با بکارگیری قدرت تحلیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.	زیبایی‌شناسی و هنری
۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با بکارگیری راهبردهای زندگی، شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.	زیستی و بدنی
۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌انفعاله مسئولیت‌های خویش را نسبت به حقیقت‌های جاودانه و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.	علمی و فناوریانه
۳. با مطالعه مسائل و مشکلات صحیحاً زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.	علمی و فناوریانه

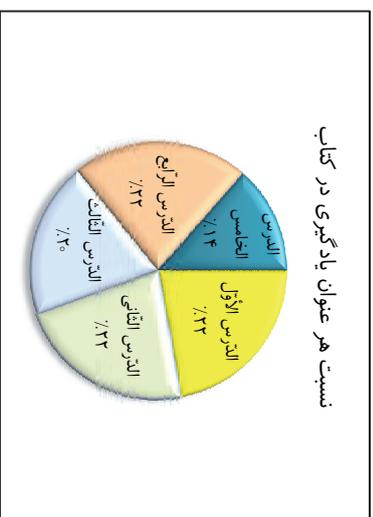
۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی - سیاسی، مسائل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقلیتی در تعاملات اجتماعی - سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.	اجتماعی و سیاسی
۳. با تحلیل سازوکارهای کنش، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی - سیاسی، موقعیت مکانی / زمانی / انتخاب کند و وظائف و مسئولیت‌های اجتماعی - سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.	اجتماعی و سیاسی
۱. با درک ایجاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و محازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش خلال به کار گیرد.	اقتصادی و حرفه‌ای
۲. با شناسایی عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و تقش آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.	اقتصادی و حرفه‌ای
۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.	اقتصادی و حرفه‌ای

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. یوم (برنامه ویژه مدرسه)

با مشخصات گمنی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۵
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۰
۳	موضوع یادگیری	۲۵
۴	تعداد صفحه	۸۲
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

الدرس الخامس

۱۰. الدرس الخامس (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)

۱. ترجمه، تعریب، واژگان ۲. قواعد ۳. درک مطلب ۴. مفهوم ۵. اعراب و تحلیل صرفی ۶. ...

۹. الدرس الخامس (تا ابتدای إعلموا)

۱. ترجمه، تعریب ۲. واژگان ۳. ...

الدرس الرابع

۸. الدرس الرابع (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)

۱. ترجمه، تعریب، واژگان ۲. قواعد ۳. درک مطلب ۴. مفهوم ۵. اعراب و تحلیل صرفی ۶. ...

۷. الدرس الرابع (تا ابتدای إعلموا)

۱. ترجمه، تعریب ۲. واژگان ۳. ...

الدرس الثالث

۶. الدرس الثالث (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)

۱. ترجمه، تعریب، واژگان ۲. قواعد ۳. درک مطلب ۴. مفهوم ۵. اعراب و تحلیل صرفی ۶. ...

۵. الدرس الثالث (تا ابتدای إعلموا)

۱. ترجمه، تعریب ۲. واژگان ۳. ...

الدرس الثاني

۴. الدرس الثاني (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)

۱. ترجمه، تعریب، واژگان ۲. قواعد ۳. درک مطلب ۴. مفهوم ۵. اعراب و تحلیل صرفی ۶. ...

۳. الدرس الثاني (تا ابتدای إعلموا)

۱. ترجمه، تعریب ۲. واژگان ۳. ...

الدرس الأول

۲. الدرس الأول (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)

۱. ترجمه، تعریب، واژگان ۲. قواعد ۳. درک مطلب ۴. مفهوم ۵. اعراب و تحلیل صرفی ۶. ...

۱. الدرس الأول (تا ابتدای إعلموا)

۱. ترجمه، تعریب ۲. واژگان ۳. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
عربی اختصاصی دوازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الاول (تا ابتدای إعلموا)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریب را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الاول (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریب، واژگان را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفعول را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الثانی (تا ابتدای إعلموا)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....
 ۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الثانی (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریب، واژگان را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم ۳ را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الثالث (تا ابتدای إعلموا)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریب را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الثالث (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریب، واژگان را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم ۴ را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الرابع (تا ابتدای إعلموا)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	پایه تحصیلی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الرابع (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع نریمه، تعریب، واژگان را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم ۴ را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الخامس (تا ابتدای إعلموا)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه، تعریف را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

عربی اختصاصی	عنوان کتاب	نام معلم
الدرس الخامس (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)	واحد یادگیری	نام مدرسه
	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع نریمه، تعریب، واژگان را .....
۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....
۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....
۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم را .....
۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع اعراب و تحلیل صرفی را .....

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
عربی اختصاصی دوازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری عربی اختصاصی دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: درس الثاني (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب، واژگان						
قواعد						
درک مطلب						
مفهوم						
اعراب و تحلیل صرفی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم		تأیید مشاور / ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		
تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء				
واحد یادگیری ۵: درس الثالث (تا ابتدای إعلموا)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب، واژگان						
قواعد						
درک مطلب						
مفهوم						
اعراب و تحلیل صرفی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم		تأیید مشاور / ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		
تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء				

واحد یادگیری ۱: درس الاول (تا ابتدای إعلموا)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب						
واژگان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم		تأیید مشاور / ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		
تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء				
واحد یادگیری ۲: درس الاول (از ابتدای إعلموا تا پایان درس)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب، واژگان						
قواعد						
درک مطلب						
مفهوم						
اعراب و تحلیل صرفی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم		تأیید مشاور / ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		
تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء				
واحد یادگیری ۳: درس الثاني (تا ابتدای إعلموا)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب						
واژگان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تأیید معلم		تأیید مشاور / ناظر / مسئول		تاریخ و امضاء		
تاریخ و امضاء		تاریخ و امضاء				

واحد یادگیری ۸: الدرس الرابع (از ابتدای إعلما تا پایان درس)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب، واژگان						
قواعد						
درک مطلب						
مفهوم						
اعراب و تحلیل صرفی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۹: الدرس الخامس (تا ابتدای إعلما)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب						
واژگان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۰: الدرس الخامس (از ابتدای إعلما تا پایان درس)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب، واژگان						
قواعد						
درک مطلب						
مفهوم						
اعراب و تحلیل صرفی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۶: الدرس الثالث (از ابتدای إعلما تا پایان درس)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب، واژگان						
قواعد						
درک مطلب						
مفهوم						
اعراب و تحلیل صرفی						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۷: الدرس الرابع (تا ابتدای إعلما)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
ترجمه، تعریب						
واژگان						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

دستنامه طرح درس نویسی

تاریخ دوازدهم علوم انسانی

مبثنی بر واحدهای یادگیری

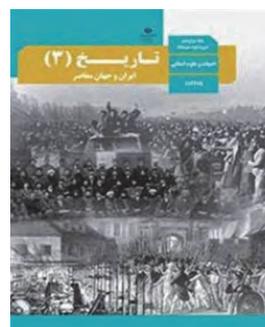
ویژه معلم

مدرسه: .....

نام و نام خانوادگی معلم: .....

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
  - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
  - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

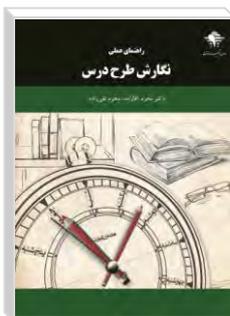
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه‌ی حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۲

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در **google play** (ویژه اندروید) یا **ios** (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.
۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع‌آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

کتاب تاریخ پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

۱. درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مستعد کننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.	ساحت تعلیم و تربیت
۲. با الگوبرگیزی از سیره پیغمبران دینی، نقش ایشان را در ایجاد دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عمل بهبودی، عدالت‌خواهی، نظام‌پذیری، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.	اعتقادی، معنوی و اخلاقی
۳. با نوار به عظمت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل مسأله‌های روزمره استفاده کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. با مطالعه آثار و مسائل حوزه هنر (ارتباط هنر با فناوری، اقتصاد فرهنگ، اخلاق ...) آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۲. با بکارگیری قدرت تحلیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس مبانی زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.	زیبایی‌شناسی و هنری
۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بشریت زمان و مکان تبیین نماید.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با بکارگیری راهبردهای زندگی، شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.	زیستی و بدنی
۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌انفعاله مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.	علمی و فناوریانه
۳. با مطالعه مسائل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.	علمی و فناوریانه

۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی - سیاسی، مسائل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقلیتی در تعاملات اجتماعی - سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.	اجتماعی و سیاسی
۳. با تحلیل سازوکارهای کنش، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی - سیاسی، موقعیت مکانی / زمانی / انتخاب کند و وظائف و مسئولیت‌های اجتماعی - سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.	اجتماعی و سیاسی
۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و محوری، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش خلال به کار گیرد.	اقتصادی و حرفه‌ای
۲. با شناسایی عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و تقش آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.	اقتصادی و حرفه‌ای
۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.	اقتصادی و حرفه‌ای

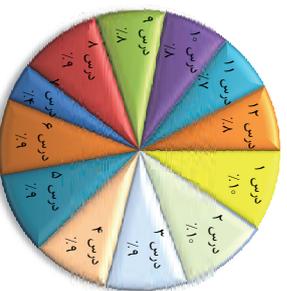
جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. یوم (برنامه ویژه مدرسه)

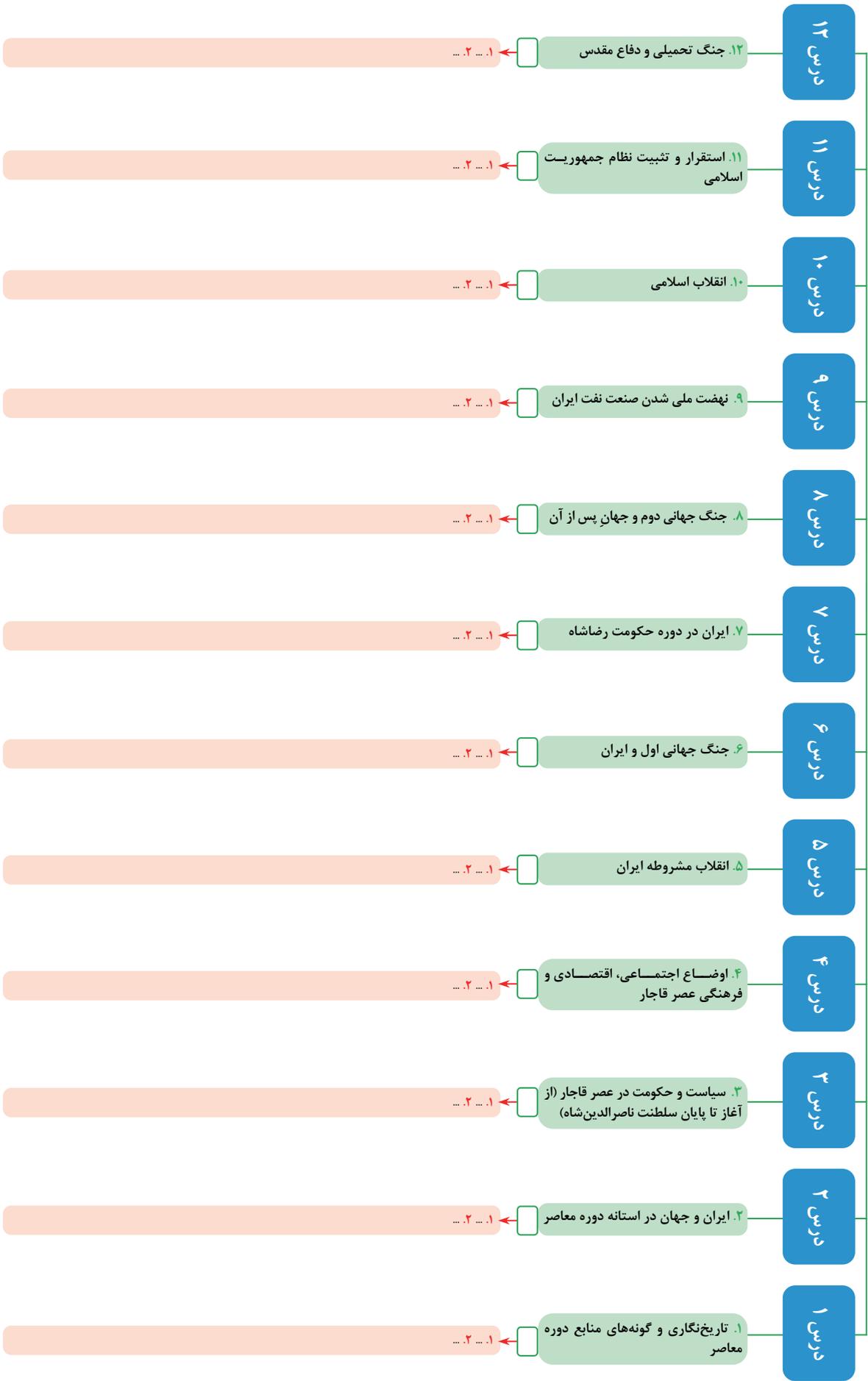
با مشخصات گمنی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۱۲
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۲
۳	موضوع یادگیری	۴
۴	تعداد صفحه	۱۵۹
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

نقشه مفهومی کتاب تاریخ دوازدهم علوم انسانی

عنوان یادگیری

۱۲ واحد یادگیری

موضوع یادگیری؟

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
تاریخ دوازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه	واحد یادگیری	تاریخ‌نگاری و گونه‌های منابع دوره معاصر
پایه تحصیلی	دوازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه	واحد یادگیری	ایران و جهان در استانه دوره معاصر
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه	واحد یادگیری	سیاست و حکومت در عصر قاجار (از آغاز تا پایان سلطنت ناصرالدین شاه)
پایه تحصیلی	دوازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه	واحد یادگیری	اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار
پایه تحصیلی	دوازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه	واحد یادگیری	انقلاب مشروطه ایران
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	
دوازدهم علوم انسانی		

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه	واحد یادگیری	جنگ جهانی اول و ایران
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه	واحد یادگیری	ایران در دوره حکومت رضاشاه
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه	واحد یادگیری	جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	
دوازدهم علوم انسانی		

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه	واحد یادگیری	نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه	واحد یادگیری	انقلاب اسلامی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه	واحد یادگیری	استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی
پایه تحصیلی	دوازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه	واحد یادگیری	جنگ تحمیلی و دفاع مقدس
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
تاریخ دوازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری تاریخ دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۵: انقلاب مشروطه ایران						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۶: جنگ جهانی اول و ایران						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: تاریخ‌نگاری و گونه‌های منابع دوره معاصر						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: ایران و جهان در استانه دوره معاصر						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳: سیاست و حکومت در عصر قاجار (از آغاز تا پایان سلطنت ناصرالدین‌شاه)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱۰: انقلاب اسلامی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۱: استقرار و تثبیت نظام جمهوریت اسلامی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۲: جنگ تحمیلی و دفاع مقدس						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۷: ایران در دوره حکومت رضاشاه						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۸: جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۹: نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم	تاریخ و امضاء	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء			

دستنامه طرح درس نویسی

جغرافیا دوازدهم علوم انسانی

مبثنی بر واحدهای یادگیری

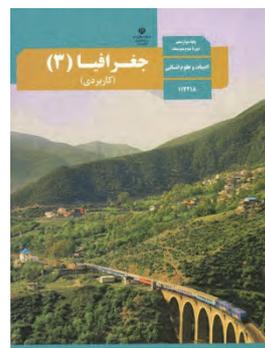
ویژه معلم

مدرسه: .....

نام و نام خانوادگی معلم: .....

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
  - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعات یادگیری کتاب‌های درسی
  - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

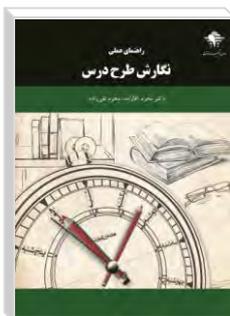
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه‌ی حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۲

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در **google play** (ویژه اندروید) یا **ios** (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.
۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۳
۲	عربی	۵	۱۰	۸۲
۳	دین و زندگی	۲	۱۳	۱۷۵
۴	انگلیسی	۲	۱۲	۹۹
۵	ریاضی و آمار	۲	۸	۱۰۴
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۲۲
۷	عربی اختصاصی	۵	۱۰	۸۲
۸	تاریخ	۱۲	۱۲	۱۵۹
۹	جغرافیا	۳	۶	۱۱۵
۱۰	جامعه‌شناسی	۱۰	۱۰	۱۱۶
۱۱	فلسفه	۳	۱۱	۸۹
مجموع				
۱	درس نهم: گوهر / درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت: سه مرکب زندگی	درس هفتم: عشق / درس هفتم: عشق / گنج حکمت: سفر	درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت: سه مرکب زندگی	درس نهم: گوهر / درس هشتم: از پاریز تا پاریس / گنج حکمت: سه مرکب زندگی
۲	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرانا	درس نهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرانا	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرانا	درس دهم: فصل شکوفایی / گنج حکمت: تیرانا
۳	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چشمان تو	درس دوازدهم: گذر سبزش از آنشب / گنج حکمت به جوانمردی کوش	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چشمان تو	درس یازدهم: آن شب عزیز / شعرخوانی: شکوه چشمان تو
۴	درس سیزدهم: جوان هشتم / شعرخوانی: ای مهربان	درس چهاردهم: سیمغ و سیمغ / گنج حکمت: کلان تر و اولی تر!	درس سیزدهم: جوان هشتم / شعرخوانی: ای مهربان	درس سیزدهم: جوان هشتم / شعرخوانی: ای مهربان
۵	درس شانزدهم: کتاب غاز / روان خوانی: اربما	درس شانزدهم: کتاب غاز / روان خوانی: اربما	درس شانزدهم: کتاب غاز / روان خوانی: اربما	درس شانزدهم: کتاب غاز / روان خوانی: اربما
۶	درس بیستم: نیاپیش / گنج حکمت: سفر			
۷	درس بیست و یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان	درس بیست و یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان	درس بیست و یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان	درس بیست و یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان
۸	درس بیست و دوم: مست و هشیار / شعرخوانی: در مکتب حقیقت	درس بیست و دوم: مست و هشیار / شعرخوانی: در مکتب حقیقت	درس بیست و دوم: مست و هشیار / شعرخوانی: در مکتب حقیقت	درس بیست و دوم: مست و هشیار / شعرخوانی: در مکتب حقیقت
۹	درس بیست و یکم: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان	درس بیست و یکم: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان	درس بیست و یکم: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان	درس بیست و یکم: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان
۱۰	درس بیست و یکم: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان	درس بیست و یکم: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان	درس بیست و یکم: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان	درس بیست و یکم: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان
۱۱	درس بیست و یکم: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان	درس بیست و یکم: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان	درس بیست و یکم: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان	درس بیست و یکم: ملکا، ذکر تو گویم / درس یکم: شکر نعمت / گنج حکمت: گمان

کتاب جغرافیا پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

۱. درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مستعد کننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.	ساحت تعلیم و تربیت
۲. با الگوگیری از سیره پیروان دینی، نقش ایشان را در ایجاد دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عمل بهبودی، عدالت‌خواهی، نظام‌پذیری، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.	اعتقادی، عبادی و اخلاقی
۳. با باور به عظمت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل مسأله‌های اساسی امروزی استفاده کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. با مطالعه آثار و مسائل حوزه هنر (ارتباط هنر با فناوری، اقتصاد فرهنگ، اخلاق ...) آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۲. با بکارگیری قدرت تحلیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.	زیبایی‌شناسی و هنری
۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با بکارگیری راهبردهای زندگی، شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.	زیستی و بدنی
۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌انفعاله مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.	علمی و فناوریانه
۳. با مطالعه مسائل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوستدار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.	علمی و فناوریانه

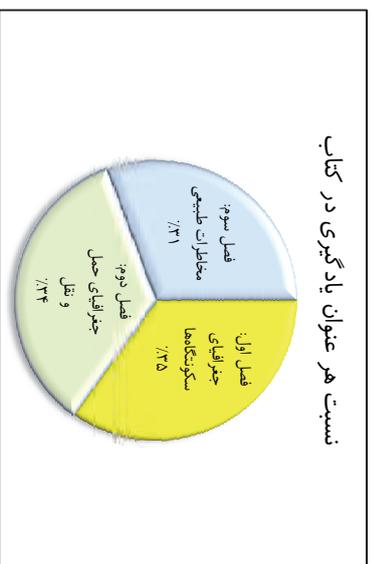
۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی - سیاسی، مسائل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقلیتی در تعاملات اجتماعی - سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.	اجتماعی و سیاسی
۳. با تحلیل سازوکارهای کنش، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی - سیاسی، موقعیت مکانی / زمانی / انتخاب کند و وظائف و مسئولیت‌های اجتماعی - سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.	اجتماعی و سیاسی
۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و محازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش خلال به کار گیرد.	اقتصادی و حرفه‌ای
۲. با شناسایی عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و تقش آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.	اقتصادی و حرفه‌ای
۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.	اقتصادی و حرفه‌ای

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. یوم (برنامه ویژه مدرسه)

با مشخصات گمنی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۳
۲	واحد یادگیری (درس)	۶
۳	موضوع یادگیری	۴
۴	تعداد صفحه	۱۱۵
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

نقشه مفهومی کتاب جغرافیا دوازدهم علوم انسانی

فصل سوم: مخاطرات طبیعی

۶. درس ۶: مدیریت مخاطرات طبیعی / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۳)

۱ ... ۲ ...

۵. درس ۵: ویژگی‌ها و انواع مخاطرات طبیعی

۱ ... ۲ ...

فصل دوم: جغرافیای حمل و نقل

۴. درس ۴: مدیریت حمل و نقل / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)

۱ ... ۲ ...

۳. درس ۳: ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل

۱ ... ۲ ...

فصل اول: جغرافیای سکونتگاه‌ها

۲. درس ۲: مدیریت شهر و روستا / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)

۱ ... ۲ ...

۱. درس ۱: شهرها و روستاها

۱ ... ۲ ...

عنوان یادگیری

۶ واحد یادگیری

موضوع یادگیری؟

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
جغرافیا دوازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱: شهرها و روستاها
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۲: مدیریت شهر و روستا / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

	* یادگیری مستقیم * یادگیری معکوس
--	-------------------------------------

۴. روش‌های ارزشیابی:

	* پرسش فردی * انجام تکلیف * خودارزیابی
--	--

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

	* فیلم * صوت * PDF
--	--------------------------

۶. زمان مورد نیاز:

	* زمان آنلاین * زمان آفلاین
--	--------------------------------

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۳: ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۴: مدیریت حمل و نقل / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۵: ویژگی‌ها و انواع مخاطرات طبیعی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۶: مدیریت مخاطرات طبیعی / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۳)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
جغرافیا دوازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری جغرافیا دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: درس ۴: مدیریت حمل و نقل / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)										
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی							
...										
<p style="text-align: right;">دانش‌آموزان غایب</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <p style="text-align: right;">دانش‌آموزان فاقد تکلیف</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: 1px solid black; padding: 5px;">تایید معلم</td> <td style="width: 50%; border: 1px solid black; padding: 5px;">تایید مشاور / ناظر / مسئول</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">تاریخ و امضاء</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">تاریخ و امضاء</td> </tr> </table>							تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء
تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول									
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء									
واحد یادگیری ۵: درس ۵: ویژگی‌ها و انواع مخاطرات طبیعی										
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی							
...										
<p style="text-align: right;">دانش‌آموزان غایب</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <p style="text-align: right;">دانش‌آموزان فاقد تکلیف</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: 1px solid black; padding: 5px;">تایید معلم</td> <td style="width: 50%; border: 1px solid black; padding: 5px;">تایید مشاور / ناظر / مسئول</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">تاریخ و امضاء</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">تاریخ و امضاء</td> </tr> </table>							تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء
تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول									
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء									
واحد یادگیری ۶: درس ۶: مدیریت مخاطرات طبیعی / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۳)										
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی							
...										
<p style="text-align: right;">دانش‌آموزان غایب</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <p style="text-align: right;">دانش‌آموزان فاقد تکلیف</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: 1px solid black; padding: 5px;">تایید معلم</td> <td style="width: 50%; border: 1px solid black; padding: 5px;">تایید مشاور / ناظر / مسئول</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">تاریخ و امضاء</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">تاریخ و امضاء</td> </tr> </table>							تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء
تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول									
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء									

واحد یادگیری ۱: درس ۱: شهرها و روستاها										
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی							
...										
<p style="text-align: right;">دانش‌آموزان غایب</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <p style="text-align: right;">دانش‌آموزان فاقد تکلیف</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: 1px solid black; padding: 5px;">تایید معلم</td> <td style="width: 50%; border: 1px solid black; padding: 5px;">تایید مشاور / ناظر / مسئول</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">تاریخ و امضاء</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">تاریخ و امضاء</td> </tr> </table>							تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء
تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول									
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء									
واحد یادگیری ۲: درس ۲: مدیریت شهر و روستا / فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)										
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی							
...										
<p style="text-align: right;">دانش‌آموزان غایب</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <p style="text-align: right;">دانش‌آموزان فاقد تکلیف</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: 1px solid black; padding: 5px;">تایید معلم</td> <td style="width: 50%; border: 1px solid black; padding: 5px;">تایید مشاور / ناظر / مسئول</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">تاریخ و امضاء</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">تاریخ و امضاء</td> </tr> </table>							تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء
تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول									
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء									
واحد یادگیری ۳: درس ۳: ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های حمل و نقل										
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی							
...										
<p style="text-align: right;">دانش‌آموزان غایب</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <p style="text-align: right;">دانش‌آموزان فاقد تکلیف</p> <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: 1px solid black; padding: 5px;">تایید معلم</td> <td style="width: 50%; border: 1px solid black; padding: 5px;">تایید مشاور / ناظر / مسئول</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">تاریخ و امضاء</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">تاریخ و امضاء</td> </tr> </table>							تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول	تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء
تایید معلم	تایید مشاور / ناظر / مسئول									
تاریخ و امضاء	تاریخ و امضاء									

دستنامه طرح درس نویسی

جامعه‌شناسی دوازدهم علوم انسانی

مبثنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

مدرسه: .....

نام و نام خانوادگی معلم: .....

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
  - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
  - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور جمع‌آوری نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

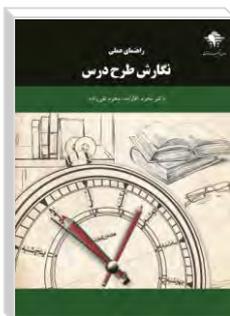
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

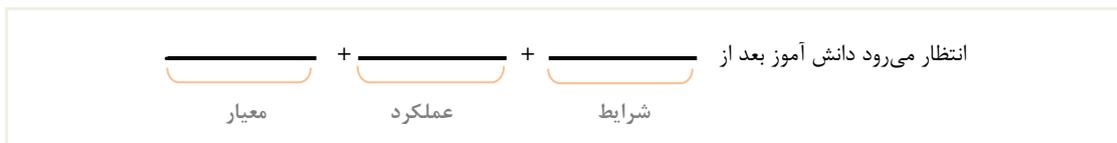

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه‌ی حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۲

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در **google play** (ویژه اندروید) یا **ios** (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.
۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

کتاب جامعه‌شناسی پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

۱. درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مستعد کننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.
۲. با الگوگیری از سیره پیغمبران دینی، نقش ایشان را در ایجاد دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عمل بهبودی، عدالت‌خواهی، نظام‌پذیری، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.
۳. با باور به عظمت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل مسایل دنیای امروز استفاده کند.
۱. با مطالعه آثار و مسائل حوزه هنر (ارتباط هنر با فناوری، اقتصاد فرهنگ، اخلاق ...) آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.
۲. با بکارگیری قدرت تحلیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.
۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بشریت زمان و مکان تبیین نماید.

۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (ایات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند.
۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌انفعاله مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.
۳. با مطالعه مسائل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.

۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی - سیاسی، مسائل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.
۲. بهره‌گیری از شیوه کنش اقلانی در تعاملات اجتماعی - سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.
۳. با تحلیل سازوکارهای کنش، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی - سیاسی، موقعیت مکانی / زمانی / انتخاب کند و وظائف و مسئولیت‌های اجتماعی - سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.
۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.

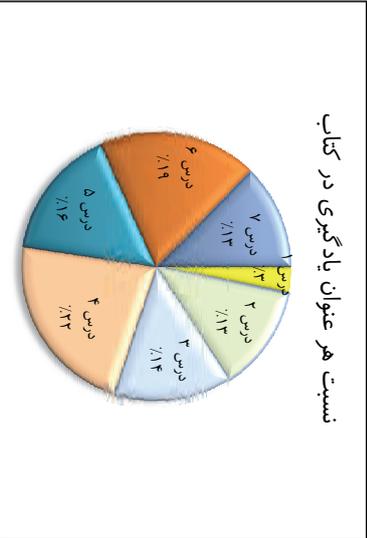
۱. با درک ایجاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و محازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش خلال به کار گیرد.
۲. با شناسایی عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و تقش آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.
۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

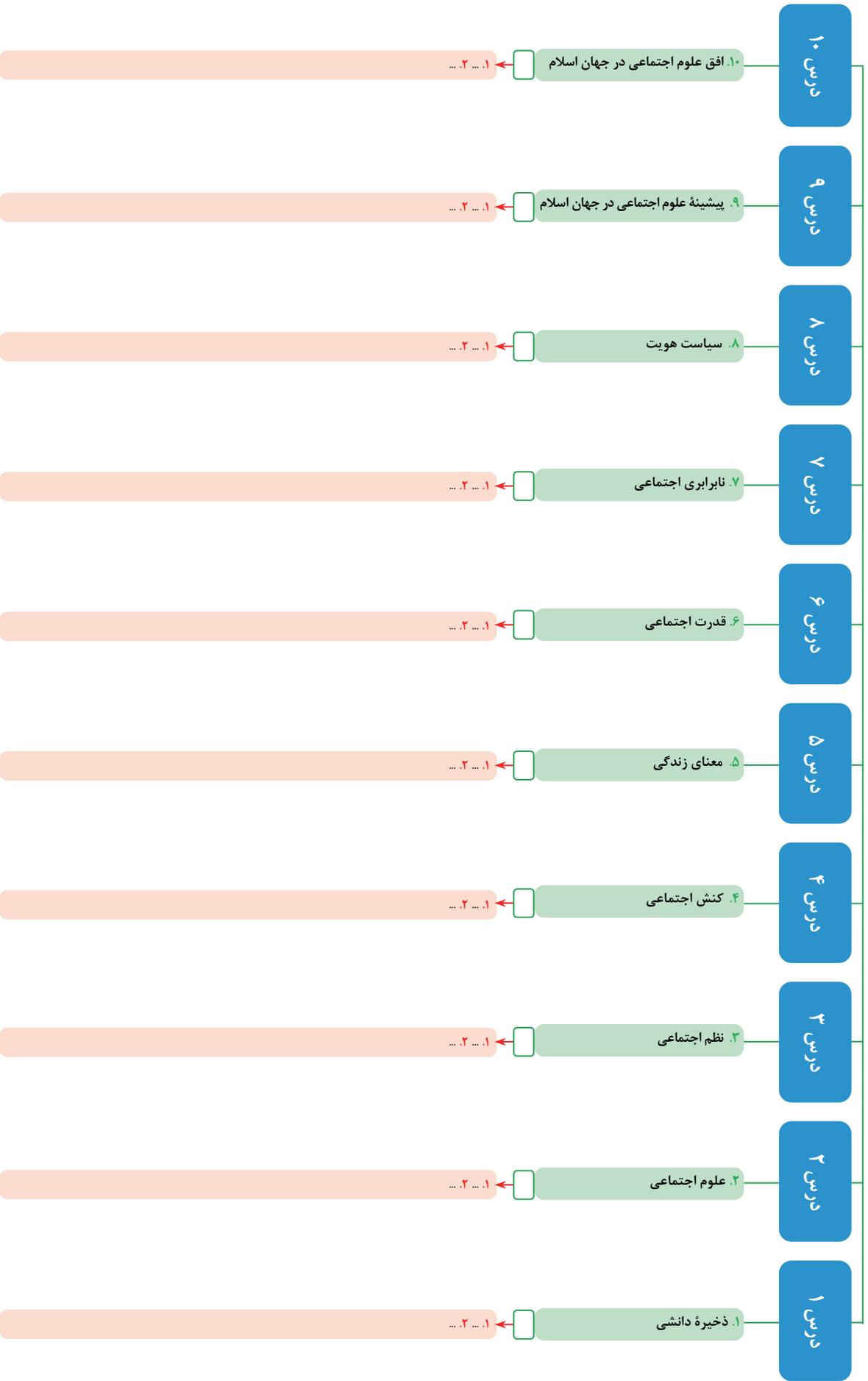
۶. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. یوم (برنامه ویژه مدرسه)
حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری

با مشخصات گمنی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۱۰
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۰
۳	موضوع یادگیری	۴
۴	تعداد صفحه	۱۱۶
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

نقشه مفهومی کتاب جامعه‌شناسی دوازدهم علوم انسانی

عنوان یادگیری

۱۰ واحد یادگیری

موضوع یادگیری؟

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
جامعه‌شناسی دوازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	ذخیره دانشی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
 * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
 * انجام تکلیف
 * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
 * صوت
 * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
 * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	علوم اجتماعی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	
دوازدهم علوم انسانی		

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
 * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
 * انجام تکلیف
 * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
 * صوت
 * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
 * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	نظم اجتماعی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیک ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	کنش اجتماعی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	معنای زندگی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
 * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
 * انجام تکلیف
 * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
 * صوت
 * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
 * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیک ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	قدرت اجتماعی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیک ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	نابرابری اجتماعی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیک ارائه شده است.

طرح درس شماره: ....

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

نام معلم	عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	سیاست هویت
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه	واحد یادگیری	افق علوم اجتماعی در جهان اسلام
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
جامعه‌شناسی دوازدهم علوم انسانی

برگه مراقبت و واری و واحدهای یادگیری جامعه‌شناسی دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: کنش اجتماعی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۵: معنای زندگی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۶: قدرت اجتماعی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۱: ذخیره دانشی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۲: علوم اجتماعی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۳: نظم اجتماعی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش‌آموزان غایب						
دانش‌آموزان فاقد تکلیف						
تایید معتم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۹: پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
<p>دانش آموزان غایب</p> <p>دانش آموزان فاقد تکلیف</p> <p>تایید معلم</p> <p>تایید مشاور / ناظر / مسئول</p> <p>تاریخ و امضاء</p>						
واحد یادگیری ۱۰: افق علوم اجتماعی در جهان اسلام						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
<p>دانش آموزان غایب</p> <p>دانش آموزان فاقد تکلیف</p> <p>تایید معلم</p> <p>تایید مشاور / ناظر / مسئول</p> <p>تاریخ و امضاء</p>						

واحد یادگیری ۷: نابرابری اجتماعی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
<p>دانش آموزان غایب</p> <p>دانش آموزان فاقد تکلیف</p> <p>تایید معلم</p> <p>تایید مشاور / ناظر / مسئول</p> <p>تاریخ و امضاء</p>						
واحد یادگیری ۸: سیاست هویت						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
<p>دانش آموزان غایب</p> <p>دانش آموزان فاقد تکلیف</p> <p>تایید معلم</p> <p>تایید مشاور / ناظر / مسئول</p> <p>تاریخ و امضاء</p>						

دستنامه طرح درس نویسی

فلسفه دوازدهم علوم انسانی

مبثنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

مدرسه: .....

نام و نام خانوادگی معلم: .....

پیوست‌ها

- ▶ جدول واحدهای یادگیری
- ▶ کتاب در یک نگاه
- ▶ نقشه مفهومی کتاب
- ▶ طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- ▶ برگه مراقبت و واریسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه‌گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی، مهارت تدریس و مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشی کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
  - آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوعات یادگیری کتاب‌های درسی
  - آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"
- پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها با قابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیویی آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

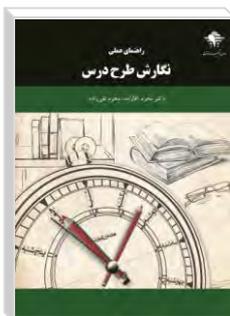
طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی - یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح

درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری» است. در مجلد پیش رو، مجموعه حدافلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تیم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تیم گفته می‌شود). عنصر ثابت همه ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جمله هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط، عملکرد و معیار**.

برای مثال، شما باید یک جمله هدفی را این گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش آموز بعد از انجام مباحثه، دانش آموز بعد از خلاصه نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، ببرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکته آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما نگرش دانش آموز مد نظر است، شناخت دانش آموز مد نظر است، یا این که مهارت دانش آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بدانند، شناخت است. وقتی می‌گویید ببرد، بُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتابهای درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل‌کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش^۱ فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

^۱ سنجش یک اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحی معمول ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی^۱ تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی^۲ و ارزشیابی بیرونی^۳ دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه^۴ «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فناوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کارپوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی^۵ گفته می‌شود.

^۱ summative evaluation

^۲ internal evaluation

^۳ external evaluation

^۴ portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یک کیف چرمی پهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یک نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یک فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یک روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یک سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یک پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

^۵ electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتابهای درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آنچه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن^۱

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتابهای درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحد یادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش‌آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتی هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش‌آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی^۲

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می‌توانید عبارت «مرآت» را در **google play** (ویژه اندروید) یا **ios** (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.
۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین منظور کارپوشه الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری دوازدهم علوم انسانی در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۳
۲	عربی	۵	۱۰	۸۲
۳	دین و زندگی	۲	۱۳	۱۷۵
۴	انگلیسی	۲	۱۲	۹۹
۵	ریاضی و آمار	۲	۸	۱۰۴
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۲۲
۷	عربی اختصاصی	۵	۱۰	۸۲
۸	تاریخ	۱۲	۱۲	۱۵۹
۹	جغرافیا	۲	۶	۱۱۵
۱۰	جامعه‌شناسی	۱۰	۱۰	۱۱۶
۱۱	فلسفه	۳	۱۱	۸۹
	مجموع		۵۸	۱۳۰۶

کتاب فلسفه پایه دوازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی

۱. درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های مستعد کننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.
۲. با الگوگیری از سیره پیغمبران دینی، نقش ایشان را در ایجاد دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عمل بهبودی، عدالت‌خواهی، نظام‌پذیری، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.
۳. با باز به عظمت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل مسایل دنیای امروز استفاده کند.
۱. با مطالعه آثار و مسائل حوزه هنر (ارتباط هنر با فناوری، اقتصاد فرهنگ، اخلاق ...) آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.
۲. با بکارگیری قدرت تحلیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.
۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بسستر زمان و مکان تبیین نماید.
۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با بکارگیری راهبردهای زندگی، شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.
۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌انفعالی‌های مسئولیت‌های خویش را نسبت به حقیقت‌آفرینان خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.
۳. با مطالعه مسائل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهاد‌های اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.

۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (ایات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند.
۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناوری را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
۳. با بهره‌گیری از مواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.

اجتماعی و سیاسی

اقتصادی و حرفه‌ای

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

حکمت و معارف اسلامی	۲. قرآن و عربی	۳. زبان و ادبیات فارسی	۴. فرهنگ و هنر	۵. سلامت و تربیت بدنی	۶. کار و فن آوری
علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	۸. ریاضیات	۹. علوم تجربی	۱۰. زبان‌های خارجی	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بینان خانواده	۱۲. یوم (برنامه ویژه مدرسه)

با مشخصات گمنی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۳
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۱
۳	موضوع یادگیری	۴
۴	تعداد صفحه	۸۹
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

نقشه مفهومی کتاب فلسفه دوازدهم علوم انسانی

بخش ۳: نگاهی اجمالی به سیر فلسفه در جهان اسلام

- ۱۱. درس ۱۱: دوران متأخر ۱ ... ۲ ...
- ۱۰. درس ۱۰: فلسفه در جهان اسلام (۲) ۱ ... ۲ ...
- ۹. درس ۹: آغاز فلسفه در جهان اسلام (۱) ۱ ... ۲ ...

بخش ۴: پیرامون خدا و عقل

- ۸. درس ۸: عقل در فلسفه (۲) ۱ ... ۲ ...
- ۷. درس ۷: عقل در فلسفه (۱) ۱ ... ۲ ...
- ۶. درس ۶: خدا در فلسفه (۲) ۱ ... ۲ ...
- ۵. درس ۵: خدا در فلسفه (۱) ۱ ... ۲ ...

بخش ۱: مسائل پیرامون واقعیت و هستی

- ۴. درس ۴: کدام تصویر از جهان؟ ۱ ... ۲ ...
- ۳. درس ۳: جهان علی و معلولی ۱ ... ۲ ...
- ۲. درس ۲: جهان ممکنات ۱ ... ۲ ...
- ۱. درس ۱: هستی و چیستی ۱ ... ۲ ...

عنوان یادگیری

۱۱ واحد یادگیری

موضوع یادگیری

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
فلسفه دوازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱: هستی و چیستی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۲: جهان ممکنات
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۳: جهان علی و معلولی
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره ۵: ....

نام معلم	عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۴: کدام تصویر از جهان؟
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم

* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی

* انجام تکلیف

* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم

* صوت

* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین

* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۵: خدا در فلسفه (۱)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۶: خدا در فلسفه (۲)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف / پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۷: عقل در فلسفه (۱)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۸: عقل در فلسفه (۲)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیک ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۹: آغاز فلسفه در جهان اسلام (۱)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۰: فلسفه در جهان اسلام (۲)
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم	عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه	واحد یادگیری	درس ۱۱: دوران متأخر
پایه تحصیلی	تاریخ اجرا	دوازدهم علوم انسانی

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش / روش‌های تدریس:

- * یادگیری مستقیم
- * یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

- * پرسش فردی
- * انجام تکلیف
- * خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

- * فیلم
- * صوت
- * PDF

۶. زمان مورد نیاز:

- * زمان آنلاین
- * زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و واریسی
واحدهای یادگیری
فلسفه دوازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و واریسی واحدهای یادگیری فلسفه دوازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۴: درس ۴: کدام تصویر از جهان؟						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">دانش آموزان غایب</div> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">دانش آموزان فاقد تکلیف</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">تایید معلم تاریخ و امضاء</div> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">تایید مشاور / ناظر / مسئول تاریخ و امضاء</div> </div>						
واحد یادگیری ۵: درس ۵: خدا در فلسفه (۱)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">دانش آموزان غایب</div> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">دانش آموزان فاقد تکلیف</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">تایید معلم تاریخ و امضاء</div> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">تایید مشاور / ناظر / مسئول تاریخ و امضاء</div> </div>						
واحد یادگیری ۶: درس ۶: خدا در فلسفه (۲)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">دانش آموزان غایب</div> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">دانش آموزان فاقد تکلیف</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">تایید معلم تاریخ و امضاء</div> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">تایید مشاور / ناظر / مسئول تاریخ و امضاء</div> </div>						

واحد یادگیری ۱: درس ۱: هستی و چیستی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">دانش آموزان غایب</div> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">دانش آموزان فاقد تکلیف</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">تایید معلم تاریخ و امضاء</div> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">تایید مشاور / ناظر / مسئول تاریخ و امضاء</div> </div>						
واحد یادگیری ۲: درس ۲: جهان ممکنات						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">دانش آموزان غایب</div> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">دانش آموزان فاقد تکلیف</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">تایید معلم تاریخ و امضاء</div> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">تایید مشاور / ناظر / مسئول تاریخ و امضاء</div> </div>						
واحد یادگیری ۳: درس ۳: جهان علی و معلولی						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">دانش آموزان غایب</div> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">دانش آموزان فاقد تکلیف</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">تایید معلم تاریخ و امضاء</div> <div style="width: 45%; border: 1px solid #ccc; padding: 5px;">تایید مشاور / ناظر / مسئول تاریخ و امضاء</div> </div>						

واحد یادگیری ۹: درس ۹: آغاز فلسفه در جهان اسلام (۱)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: فلسفه در جهان اسلام (۲)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱: دوران متأخر						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

واحد یادگیری ۷: درس ۷: عقل در فلسفه (۱)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			
واحد یادگیری ۸: درس ۸: عقل در فلسفه (۲)						
موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی			
...						
دانش آموزان غایب						
دانش آموزان فاقد تکلیف						
تایید معلم			تایید مشاور / ناظر / مسئول			
تاریخ و امضاء			تاریخ و امضاء			

از طراحی تا ارزشیابی در یک نگاه:

- با جایگاه کتاب های درسی در اسناد بالا دستی آشنا شویم.
- کتاب های درسی را به واحدهای یادگیری تبدیل کنیم
- طراحی آموزشی مدرسه را به منظور تحقق اهداف آموزشی ارزشیابی کنیم.
- با تبدیل واحدهای یادگیری به اهداف آموزشی «طراحی آموزشی مدرسه» را تدوین کنیم.